

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 42-43 (3522-23) 2017 DECEMBER – GRUODŽIO 12 • LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS - LITHUANIAN BY WEEKLY • www.tevzib.com • Nr. kaina – \$2

Prelato Edmundo J. Putrimo

*Lietuvos vyskupų konferencijos delegato užsienio
lietuvų katalikų sielovadaĩ laiřkas*

MUS APLANKĖ ŠVIESA

*Brangūs broliai ir seserys Kristuje, lietuviai,
gyvenantys visuose žemynuose bei etninėse
žemėse!*

Zacharijas, Jono Krikštytojo tėvas, pranařavo:
“Dėl širdingiausio mūsų Dievo gailestingumo
mus aplankė šviesa iš aukštybių, kad apšviestų
tūnančius tamsoje ir mirties ūksmėje, kad mūsų
žingsnius pakreiptų į ramybės kelią” (Lk 1: 78-
79).

Išsipildė pranařo Izaijo žodžiai, “Tamsybėje
tūnanti tauta išvydo skaisčią šviesą, gy-
venantiems ūksmingoje mirties šalyje užtekėjo
šviesybė” (Mt 4:16).

Evangelijoje pagal Joną apie Jėzaus gimimą:
“Jame buvo gyvybė, ir ta gyvybė buvo žmonių
šviesa. Šviesa spindi tamsoje, ir tamsa jos
neužgožė. Buvo tikroji šviesa, kuri apšviečia
kiekvieną žmogų, ir ji atėjo į šį pasaulį” (Jn 1:4-
5,9).

Šie Evangelijų rařytojai skelbė, kad su Jėzaus
gimimu mus aplankė ta tikroji šviesa, kuri atnešė
viltį visai žmonijai. Jis yra mūsų širdžių šviesa,
kuri padeda mums ieškoti tiesos ir meilės pasau-
lyje. Mūsų šv. Tėvas Pranciřkus rařo: “Kur Dievas
gimsta, gimsta viltis; ir kur gimsta viltis, žmonės
atgauna savo orumą. Tačiau net ir šiandien daug
žmonių yra praradę savo orumą ir, kaip ir vaikas
Jėzus, jie kenčia nuo šalčio, skurdo ir atmetimo.”

Reiřkiu didelę pagarbą kunigams, vienuoliams,
katechetams ir visiems geros valios žmonėms, ku-
rie savo tikėjimo šviesa ir viltimi remia ir padeda
lietuvų katalikų sielovados veiklai užsienyje. Ypač
dėkoju tiems, kurie kovoja prieš neviltį; kurie pade-
da bedarbiams, vienišiams, vargšams, abejojančiams
savo tikėjimu ar tautiškumu bei šeimos iřtikimybe;
kurie dirba prieš prekybą žmonėmis arba aplanko
vargstančius kalėjimuose tolimuose kraštuose.

Nuoširdžiai dėkoju Jums už maldas, aukas ir kvie-
timus dalyvauti Jūsų parapijų ir bendruomenių
šventėse, suvažiavimuose bei stovyklose.

Šiame šv. Kalėdų laikotarpyje būkime tęsinys
Jėzaus Kristaus vilties ir šviesos; dalinkimės su
kitais, kurie dėl įvairių priežasčių atsiduria tam-
siame ir niūriame pasaulyje.

Dievo palaima telydi jus ir jūsų šeimos narius
šv. Kalėdų laikotarpiu ir per visus 2018 metus.

Prelatas Edmundas J. Putrimas

Pre. Putrimas

Kristaus gimimas. Italų tapytojo Alessandro Botticelli (1445-1510) paveikslas

Po Vieřpaties Kryžių

*Jų lauki, nelauki: ateina.
Apšviečia tarytum Atėnė
Sapnuos besiblařkančią širdį.
Kalėdos – tai metų palydos.
Kalėdos – tai metas, kai lydos
Likimų įbaugintas švinas.
Kalėdos – tai Kristaus gimimas.
Tai meilės ir Saulės grįžimas*

*Į žemę po Vieřpaties kryžių.
Kalėdos – tai mūsų betliejai.
Gyvenimo džiaugsmas, bet liejam
Vilties ir tikėjimo ařaras.
Per juodo ir balto arřumą,
Pražydus šaknim, ne viršūnėm,
Dar kartą kartojas gyvybė.*

Petras Palionis

*Sveikiname
su šv. Kalėdomis*

visus bendradarbius ir skaitytojus Kanadoje,
Lietuvoje ir kitose šalyse, rėmėjus
bei tautiečius, linkėdami
šviesių ir viltingų Naujųjų metų!

KANADOS LIETUVIŲ KATALIKŲ KULTŪROS DRAUGIJA “ŽIBURIAI”

VIEŠPATS NUSIŠYPISOJO LIETUVAI

„Turime vyskupą kankinį Teofilų Matulionį, kurį visuotinė Bažnyčia oficialiai pripažino palaimintuoju. Jis yra skirtas mums visiems. Jis mus, lietuvius, vienija, kur mes begyventume. Arkivyskupas Teofilus apie save yra pasakęs: „Esu laisvas kalinys“. Tai žmogus, laisvas savo vidumi.

Kaišiadorių vyskupas dr. Jonas Ivanauskas

„Kanados lietuvių katalikų kunigų vienybės“ pakviestas, besibaigiant palaimintojo Teofiliaus Matulionio metams, į Kanadą buvo atvykęs Kaišiadorių vyskupas Jonas Ivanauskas. Kaip vyskupas T. Matulionis nepriklausomos Lietuvos metais lankė JAV gyvenančius lietuvius, taip vyskupas J. Ivanauskas gruodžio mėnesį aplankė didžiausias Kanados lietuvių parapijas: Lietuvos kankinių Mississaugoje, Kristaus Prisikėlimo Toronte, Aušros Vartų Hamiltone, Šv. Kazimiero Delhi, Gerojo Ganytojo Vasagoje ir kai kurioms įteikė palaimintojo Teofiliaus Matulionio relikvijas. Tai ir buvo svarbiausias jo trumpos kelionės tikslas. Vyskupas J. Ivanauskas lietuvių parapijose bei Toronto Maironio lietuvių mokykloje taip pat pravedė adventinius susikaupimus. „Advento metas, artėja Kalėdos – reikia grįžti į namus“, – nusišypsojo Jo Ekscelencija, aplankęs ir *Tėviškės žiburių* redakciją bei sutikęs atsakyti į keletą klausimų.

– **Jūsų Ekscelencija, Jums teko rūpintis arkivyskupo T. Matulionio, palaidoto Kaišiadorių Kristaus Atsimainymo katedroje, paskelbimo palaimintuoju byla, paskiau – ir išskilmėmis, kurios įvyko 2017 m. birželio 25 d. Vilniaus katedros aikštėje. Kuo ypatingas turi būti žmogus, kuo nusipelnęs, kad jis būtų paskelbtas palaimintuoju?**

– Arkivyskupo Teofiliaus Matulionio gyvenimas, vyskupiška tarnystė, ištikimybė pasauliui, Bažnyčiai turėjo didelės reikšmės. Jis pasirinko geriau prisiimti kalėjimus, negu išduoti savo įsitikinimus, Evangeliją. Tai sudarė viso jo gyvenimo pagrindą ir esmę. 1933 m. Lietuvai ir tuometinei Sovietų Sąjungai keičiantis politiniais kaliniais, sąrašuose buvo ir būsimasis palaimintasis Teofilus. Jis nenorėjo būti pakeistas, sakydamas, kad turi likti Rusijoje su savo žmonėmis: kur avys, ten ir ganytojas. Per Lietuvos ambasadorių Rusijoje Jurgį Baltrušaitį jis buvo įtikinėjamas grįžti, nes buvo aišku: ten jį fiziškai sunaikins. Ambasadorius įtikino arkivyskupą Teofilų, kad reikia grįžti į Lietuvą, nes jis reikalingas Bažnyčiai. Kalinius atvežė į Latviją, kur Rusijos pasienyje buvo jais apsiukeista. T. Matulionis grįžo į Kauną. Po metų jį priėmė popiežius Pijus XI, nes jis norėjo žinoti iš pirmų lūpų, kokia yra Bažnyčios padėtis Rusijoje. Vėliau T. Matulionis išvyko į JAV aplankyti ten buvusių lietuviškų parapijų, keliauvo į Šventąją Žemę. Kaune jis padėjo arkivyskupui J. Skvireckui sielovadoje, buvo seserų benediktinių kapelionu. Žmonės T. Matulionį laikė šventu. Tai buvo visuotinė nuomonė: jis – švento gyvenimo žmogus, turėjęs ypatingą savybę – pasitikėti Dievu. Sankt Peterburge jis patarnavo įvairių tautų katalikams: lenkams, lietuviams, vokiečiams, ukrainiečiams, baltarusiams, rusams...

– **Ko siekia Bažnyčia, paskelbdama palaimintąjį ar šventąjį?**

– Palaimintieji, šventieji yra skiriami

ne tam, kad mes vien tik pasidžiaugtume, pasigėrėtume, dalyvautume gražioje šventėje. Jie yra skirti mūsų ateičiai, mūsų dabarties Bažnyčios gyvenimui, ir visas mūsų dėmesys, rengiantis paskelbimo palaimintuoju išskilmėms, buvo nukreiptas į tai, kad pati išskilmė kalbėtų, ką pasakyti nori Bažnyčia, skelbdama vieną ar kitą asmenį palaimintuoju arba šventuoju. Išskilmėms rengėmės visa Lietuva, visa Bažnyčia Lietuvoje, visos vyskupijos. Svarbiausias dėmesys buvo skirtas evangelizacijai, dvasiniam pasirengimui, kad taptume atviresni Evangelijai. Vidinis dvasinis pasirengimas parapijose – tai kartu ir dėmesys sekmadienio šventimui, maldos gyvenimui, atgailos sakramentui, įvairioms maldos grupėms, įvairiems sielovados sumanymams.

– **Mes Kanadoje lietuvių parapijose paminėjome vyskupo T. Matulionio paskelbimą palaimintuoju. Skaitėme ir girdėjome, matėme nuotraukų,**

Šventieji ateina pas mus su Dangaus šypsena, su Dangaus prisilietimu, su Dievo artumu, kad mums šioje gyvenimo kelionėje tikrai paliudytų Dievo pagalbą, Dievo artumą.

Vyskupas Jonas Ivanauskas

kad Lietuva šventė labai džiugiai ir iškilmingai. Jūs buvote vienas iš tiesiogiai besirūpinusiųjų šiuo įvykiu. Gal galėtumėte pasidalinti mintimis apie tai?

– Šią žinią Lietuvoje žmonės sutiko tikrai labai pagarbiai. Stengėmės, kad ir pati liturgija, išskilmė, būtų tikrai labai šventinė. Visos vyskupijos, visi kunigai, visos parapijos labai aktyviai rengėsi, ir tai liudija žmonių nuotaika, atvirumas dalyvaujant šventėje. Popiežius Pranciškus paskyrė palai-

mintajam Teofilui liturginio minėjimo dieną birželio 14-ąją. Lietuvoje nedaug šeimų, kurių nebūtų palietusi vienokia ar kitokia tremtis. Įdomu ir tai, kad popiežius Pranciškus bulę – dokumentą, kuriuo Teofilus skelbiamas palaimintuoju, – pasirašė gegužės 13 d., kai pats popiežius ir visa Bažnyčia minėjo Dievo Motinos Marijos apsišvišimo Fatimoje šimtmetį. Savo atstovu paskelbti palaimintąjį ir vadovauti išskilmėms į Lietuvą jis siuntė Šventųjų skelbimo kongregacijos prefektą kardinolą Angelo Amato, kuris į Kaišiadoris atvyko išskilmės išvakarėse ir buvo garbingai sutiktas Kaišiadorių savivaldybės aikštėje, po to jį priėmė katedroje. Atvyko Garbės kuopa, nes palaimintasis Teofilus taip pat buvo Lietuvos kariuomenės kapelionu. Garbės kuopa išlydėjo sarkofagą į Vilnių. Džiugu buvo matyti, kai į Kaišiadoris, nedidelį miestelį, susirinko labai daug žmonių, būriai tikinčiųjų stovėjo greitkelio pakelėse, sveikino prie Elektrėnų,

Vysk. J. Ivanauskas laimina pal. T. Matulionio relikviją, kurią per iškilmingas Mišias 2017 m. gruodžio 3 d. sutiko parapijiečiai Lietuvos kankinių šventovėje Mississaugoje
A. Rimkaus ntr.

kada pats Viešpats nusišypsojo Lietuvai, nusišypsojo mums visiems per kankinį vyskupą, kurio didžioji gyvenimo dalis praleista kalėjimuose ir lageriuose. Viešpats neužmiršo Lietuvos – esame jam brangūs. Turime kreipti didžiausią dėmesį į mūsų krikščionišką tikėjimą ir evangelinį gyvenimą, į kiekvieno žmogaus pašaukimą ir artimo meilę, vienybę, pagarbą kitam žmogui, į krikščioniškas ir bendražmogiškas vertybes – jos mus suvienija.

– **Jūs atvežėte palaimintojo T. Matulionio relikviją Kanados lietuvių parapijoms. Kuo jos yra svarbios?**

– Bažnyčioje yra labai sena tradicija gerbti tuos, kurie tikėjimą paliudijo savo gyvenimu. Pirmą kartą persekiojama Bažnyčia švęsdavo Eucharistiją, Mišias katakombose ant kankinių kapų arba ant sarkofagų. Išliko tradicija į kiekvieną altorių įdėti kankinio relikviją. Jie savo gyvenimu sekė Jėzų, buvo ištikimi Evangelijai, savo gyvenimu paliudijo meilę ir yra mums pavyzdys. Bažnyčia visada gerbė šventuosius.

Nukelta į 3-ią psl.

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, ON L5C 1T3 Canada

Tel. 905 275-4672 • FAX 905 275-4364

E-mail: tevizib@rogers.com • www.tevizib.com • [Tevizib](https://www.facebook.com/tevizib)

Leidėjas: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija „Žiburiai“

METINĖ PRENUMERATA:

REGULIARI – \$85 (paprastu paštu), **\$135** (1 klasės paštu)

RĖMĖJO – \$105 (paprastu paštu), **\$155** (1 klasės paštu)

Į UŽJŪRIUS – \$185 (oro paštu), **\$105** (paprastu paštu, Kan. dol.)

JAV – \$105 reguliari, \$125 – rėmėjo, \$165 – 1 klasės paštu

JAV prenumeratoriai atsiskaito JAV doleriais.

Redaktorė – Sigina Katkauskaitė, redaktorės pad. – Rima Žemaitytė-De Iuliis, maketuotoja – Akvilė Minkevičienė, administratorė – Aušra Trussow. Tinklalapio redaktorė – Andrea Benotaitė.

Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai neišskiria redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį redakcija neatsako.

Printed in Canada. ISSN 0040-4063. Return undeliverable Canadian addresses to Circulation Dept. at mailing address above.

We thank the Lithuanian Canadian Foundation for funding the publication of parish news and the American Lithuanian Foundation for its support.

We acknowledge the financial support of the Government of Canada

Canada

VIEŠPATS NUSIŠYPSOJO LIETUVAI

Atkelta iš 2-o psl.

Relikvijos išstatomos pagerbimui, kad jos kartu būtų liudijimas, kaip svarbu krikščioniui gyventi Evangelija. Kaip svarbu, kaip ir palaimintasis Teofilius, pasitikėti Jėzaus Evangelijos žodžiais, jog jis yra Kelias, Tiesa ir Gyvenimas. Štai dėl ko *Kanados lietuvių katalikų kunigų vienybė* ir prašė, kad šitose parapijose būtų kankinio vyskupo palaimintojo Teofiliaus relikvija. Kad jis būtų šalia, kad žmonės galėtų kartu melstis, prašyti malonių.

Šventieji ateina pas mus su Dangaus šypsena, su Dangaus prisilietimu, su Dievo artumu, kad mums šioje gyvenimo kelionėje tikrai paliudytų Dievo pagalbą, Dievo artumą. Šventieji rodo ne į save, rodo į Kristų ir žmogui nori pasakyti labai svarbią tiesą: Jėzus tave myli, tu esi jam labai brangus. Todėl svarbu, kad palaimintasis Teofilius pakviestų kuo daugiau pasauliečių aktyviai dalyvauti savo parapijos gyvenime, veikloje, įsijungti į maldos gyvenimą, nebijoti prisiimti atsakomybę, kartu jausti atsakomybę už Bažnyčią ir rūpinantis savo šeimos krikščionišku gyvenimu. Relikvija yra ne papuošalas šventovėje. Ji yra Dievo šypsena ir pakvietimas gyventi Evangelija.

Dėl palaimintojo Teofiliaus Matulionio relikvijų į mus kreipiasi iš įvairių parapijų ir bendruomenių Lenkijoje, Rusijoje, JAV, Lotynų Amerikoje, Pietryčių Azijoje, Filipinuose, Korėjoje. Tikintieji supranta tokio gilaus tikėjimo ir liudijimo prasmę.

Garbė lietuvių tautai, davusiai tokį didvyrį.

Popiežius Pijus XI apie arkivyskupą Teofilijų Matulionį

– **Kokių dvasinių vaisių žmonėms atnešė besibaigiantys palaimintojo Teofiliaus Matulionio metai?**

– Labai daug žmonių galėtų pasidalinti, kaip juos palietė palaimintasis Teofilius: jie išgyveno tarsi Dievo apkabimą, kažką labai šilto ir šviesaus. Jis atėjo pas mus kaip kiekvienas kenčiantis žmogus – silpnas, išvargintas, prislėgtas, bet kartu tvirtas. Jo tvirtumas plaukė iš Dievo galybės. Kančios galia glūdi pasitikėjime Dievu. Žmogus tvirtas, kai jis yra prisiglaudęs prie Dievo. Žmonės tampa ramesni, laisvesni, laimingesni, juose atsirado kažkas džiugesnio, viltingesnio.

Kaišiadorių katedroje kiekvieną sekmadienį vakarais vyksta Švenčiausiojo Sakramento adoracija, galima atlikti išpažintį, vėliau švenčiamos Mišios.

– **Užsiminėte apie palaimintojo T.Matulionio ryšį su Tėviškės žiburiais. Gal galėtumėte plačiau papasakoti apie tai?**

– Kai Lietuvoje nebuvo galima pradėti T.Matulionio paskelbimo palaimintuoju bylos, prelatas Pranas Gaida, *Tėviškės žiburių* redaktorių, parašė knygą *Nemarus mirtingasis*. Ši knyga pasiekė Lietuvą ir tapo pirmu konkrečiu

Lietuvos kankinių parapijos vardu vysk. J.Ivanauskui jaunimas dovanoja dail. A.Elskaus vitražo atvaizdą, kurį paruošė K.Poškus A. Rimkaus ntr.

šaltiniu pradėti Teofiliaus paskelbimo palaimintuoju procesą. Minėta knyga, o vėliau ir kanauninko St. Kiškio knyga apie vyskupą T. Matulionį buvo pagrindiniai įkvepiantys šaltiniai visai vėlesnei darbų eigai, liudininkų apklausai, raštams, kitiems proceso veiksmams. Prasidėjus Nepriklausomybės metui, Kaišiadorių vyskupas J. Matulaitis pradėjo paskelbimo palaimintuoju bylą.

Kitas labai svarbus asmuo yra arki-vyskupas Jonas Bulaitis, gimęs ir augęs Anglijoje, išmokęs lietuvių kalbą, ėjęs Nuncijaus pareigas Pietų Korėjoje, Albanijoje, Irane, besirūpinęs šia byla Romoje. Bylos procesą tęsė ir ją užbaigė kunigas dr. Mindaugas Sabonis.

Labai dėkoju *Tėviškės žiburiams* už pakvietimą pasidalinti mintimis apie Teofilijų ir noriu pakviesti atvažiuoti į

Kaišiadoris, kur katedroje yra palaimintojo Teofiliaus koplyčia. Redakcijai noriu įteikti palaimintojo kanoninio paveikslą kopiją. Tai būtų ženklas jums už visas pastangas telkiant Lietuvos vaikus į vieną šeimą.

– **Labai ačiū už palaimintojo arkivyskupo Teofiliaus Matulionio paveikslą, už atvežtas jo relikvijas, už tai, kad, būdamas labai užsiėmęs, radote laiko tokiam nuoširdžiam pokalbiui. Linkime Dievo palaimos skleidžiant gerąją naujieną apie mūsų palaimintąjį.**

Ir laimingų šventų Kalėdų!

Kalbėjosi Rima Žemaitytė-De Iuliis

Daugiau apie palaimintąjį teofilius.lt

Skirti atminimo medaliai

Kaišiadorių vysk. J.Ivanauskas gruodžio 3, sekmadienį, po Mišių Lietuvos kankinių parapijoje dalyvavo popietėje – susitikime su parapijiečiais. Susitikimo metu buvo parodytas dokumentinis kino filmas apie palaimintojo Teofiliaus Matulionio gyvenimą ir tarnystę Bažnyčiai. Kaip padėkos ženklą visiems kuo nors prisidėjusiems prie T.Matulionio pagerbimo iškilmių vyskupas perdavė Kaišiadorių vyskupijos T.Matulionio beatifikacijos metams skirtus medalius. Jais apdovanotas prel.Pranas Gaida (po mirties), medalį įteikiant *Tėviškės žiburių* redakcijai. Medaliai taip pat skirti vienintelės lietuvių parapijos išeivijoje, pavadintos Lietuvos kankinių vardu, kunigams – buvusiems klebonams prel. Jonui Staškevičiui, Vytautui Staškevičiui ir dabartiniam klebonui Nerijui Šmerauskui, KLKM draugijai (įteikta pirm. Reginai Choromanskytei), už paramą – adv. A.Pacevičiui ir dr. R.Zabieliauskui.

Inf.

T.Matulionio beatifikacijos metų atminimo medalis

A.Trussow ntr.

Kanados Lietuvių

Lithuanian Canadian

1 Resurrection Rd. Toronto ON M9A 5G1

Fondas

Foundation

Tel: 416-239-9889

klfondas@on.albn.com

Tegul Šv. Kalėdos būna vilties ir tikro džiaugsmo šventė, o Kristaus atėjimo šviesa teapšviečia visus ateities planus.

Linksmų Šventų Kalėdų ir laimingų Naujųjų metų!

Kanados Lietuvių Fondo Taryba

A.Čepas	D.Baltrušytė-Sher	K.Deksnys
G.Ignaitytė	V.Jonušonienė	A.Kaminskas
S. Kareckas	T.Kartavičius	J.Kuraitė-Lasienė
A.Pabedinskas	A.Simonavičius	G.Stasiulevičius
V.Zubrickienė	I.Žukauskaitė	B.Degutienė (buhal.)
L.Underienė (admin.)		

Lietuvos ambasada Kanadoje nuoširdžiai sveikina visus tautiečius, pasitinkant šventas Kalėdas.

Linkime Jūsų namams skalsos ir santarvės, kantrybės ir pakantumo. O Jūsų širdys lai prisipildo meile ir ramybe. Tegul ateinantys Lietuvos Nepriklausomybės 100-mečio metai veda mus į geresnį, taikesnį, darnesnį ir girdintį pasaulį.

Šventos Kalėdos labai asmeniškai ir visus vienijanti šventė. Linkime Jums patirti šį nuostabų laiką šeimos rate ir draugų apsuptyje. Berkime vieni kitiems į delnus po smiltį šviesos, grožio ir tikrumo.

Linkime Jums malonių švenčių ir sėkmingų 2018–ųjų metų. Tegul Jūsų pastangos stiprina mūsų Tėvynę ir žmonių pasitikėjimą savo valstybe.

LR ambasada Kanadoje

*Tegul žadėta Kūčių Šventoji naktis neša
tikėjimą, ramybę ir viltį;
Tegul Kalėdos jungia mūsų šeimas
meilėje ir bendrystėje;
Tegul Naujieji Metai būna kupini
džiaugsmo, sveikatos ir laimės;
Tegul visa žmonija siekia taikos visame
pasaulyje!*

Lietuvos respublikos generalinis
garbės konsulas Toronte,

Paulius Kuras su visa šeima

**Lietuvos respublikos konsulas
Montrealyje**

Teišsipildo visos šviesios viltys,
Telydi vien tik geras žodis,
Tedžiugina kiekvienas darbas,
Tegul prasmingos būna dienos,
O laimė - dažnas Jūsų svečias...

Arūnas Staškevičius,

Lietuvos respublikos garbės konsulas
Montrealyje

*“Kai angelai nuo jų pakilo į dangų, piemenys kalbėjo
vienai kitiems: “Bėkime į Betliejų pažiūrėti, kas ten
įvyko, ką Viešpats mums paskelbė”. Jie nusiskubino
ir rado Mariją, Juozapą ir kūdikį, paguldytą edžiose.
Išvydę jie apsakė, kas jiems buvo pranešta apie šitą
kūdikį”*

/Lk 2, 15- 17/

**Te ir mus sužibusi
Kalėdų žvaigždė veda
į Tikėjimo namus,
persmelkia mūsų
šeimas viltingu
Kūdikio džiaugsmu,
kiekvieną
apdovanoja
Išganytojo ramybės
meilingu
Gailestingumo
palietimu...**

**VIEŠPATIES MALONĖ TELYDI JUS
PER VISUS 2018-SIUS METUS!**

**Tėvai pranciškonai ir
visa Prisikėlimo parapija**

Šv. Silvestro medalis Viktorui Nakui

Spalio 29 d. Vashingtono lietuvių katalikų misijos mėnesinių Mišių metu Lietuvos vyskupų konferencijos delegatas prel. Edis Putrimas įteikė švento Sosto skirtą šv. Silvestro medalį Amerikos Katalikų Universiteto vice prorektoriumi Viktorui Nakui. Medalis skiriamas asmeniui, pasižymėjusiam savo katalikiškumu profesiniame ir visuomeniniame gyvenime ir veikloje. Mišias aukojo prel. Algimantas Bartkus iš Floridos, kuris dažnai Vašingtono lietuvių katalikų misijai patar nauja. Prel. Putrimas pasakė jautrų ir prasmingą, dienos evangeliją ir šią specialią progą atspindintį pamokslą. Prie altoriaus padėjo ir Viešpaties Apsireiškimo parapijos klebonas prel. Godfrey Mosley. Prieš Mišių pabaigos palaiminimą prel. Putrimas pakvietė Viktorą Naką ir jo žmoną Kristiną prie altoriaus ir, perskaitęs šv. Sosto įteikimo raštą, prisegė p. Nakui medalį. Beveik pilna žmonių bažnyčia plojimu pasveikino medalio gavėją. Tuo pačiu prel. Putrimas perskaitė Kauno arkivyskupo Liongino Virbalo sveikinimą ir padėką Viktorui už sėkmingą vadovavimą Šiluvos koplyčios 50 m. sukakties paminėjimui Vašingtono tautinėje bazilikoje 2017 m. Nuotaikingą sveikinimo žodį tarė Lietuvos ambasadorius Amerikoje Rolandas Kriščiūnas. Taip pat V. Naką pasveikino prel. Bartkus ir pakvietė susirinkusius padėkoti parapijos klebonui už nuolatinį ir daugiametį Vašingtono lietuviškos misijos prieglobstį.

Viktoras Nakas gražiai už apdovanojimą padėkojo, sakdamas, jog šiuo medaliu, tarsi kokiu kalėdaičiu, turi dalintis su daugeliu savo bendradarbių. Jis išvardino visus Šiluvos koplyčios sukakties paminėjimo komiteto narius ir sakė, kad dalis šio apdovanojimo priklauso jiems visiems.

Po Mišių per vaišės parapijos salėje Nakai buvo apdovanoti gėlėmis. Visų susirinkusiųjų vardu gražų ir turiningą, atsiminimų pilną žodį tarė buvusi Vašingtono lietuvių bendruomenės apylinkės pirmininkė Danelė Vidutienė. Nakas vėl visiems su šypsena mieliai padėkojo.

Viktoras Nakas 1976 m. su aukščiausiu pagyrimu įsigijo politinių mokslų bakalauro laipsnį Michigano universitete (University of Michigan) ir tapo garbės korporacijos Phi Beta Kappa nariu. Po ketverių metų Nakas gavo filosofijos magistro laipsnį George Washington universitete Vašingtone.

Jau septyniolika metų Nakas dirba Amerikos Katalikų universiteto administracijoje, pradžioje kaip vice prezidentas universiteto ryšiams su visuomene ir žiniasklaida, ir dabar

kaip vice prorektorius administraciniais reikalais. Jam 2008 m. buvo paskirta svarbi „The Catholic University of America Clarence Walton Administrator of the Year“ premija. Universiteto visuomeninių ryšių skyrius, kuriam V.Nakas vadovavo, yra gavęs 55 įvairius apdovanojimus. Taip pat Nakas ilgą laiką buvo vyriausias redaktorius pasaulyje labai gerai įvertinto Amerikos akademinio universiteto žurnalo *CatholicU*.

dirbo vienuolika darbuotojų ir bent trys savanoriai. Vėl Nakas rašė politinius pareiškimus, pranešimus spaudai ir tvarkė ambasados susirašinėjimą. Taip pat koordinavo Lietuvos delegacijų apsilankymus ir dažnai susitiko su įvairiomis profesinėmis, studentų ir kitokiomis visuomeninėmis delegacijomis. Ambasadoriumi laikinai išvykus, ėjo ambasadoriaus pavaduotojo pareigas.

Nakas buvo pagrindinis universiteto atstovas žiniasklaidai,

Stovi (iš k.) prelatas E.Putrimas, Kristina ir Edmundas Nakai, prel. Algimantas Bartkus ir prel. Godfrey T.Mosley R.Cikoto ntr.

Lietuviškoje veikloje, dar būdamas studentu, V. Nakas vadovavo Baltijos valstybių žmogaus teisių demonstracijai Vashingtone. Atgimimo laikotarpiu jis ketverius metus vadovavo Katalikų šalpos vadovo kun. Kazimiero Pugevičiaus įsteigto Lietuvių informacijos centro Vašingtone skyriui. Jis rašė ir redagavo pranešimus spaudai, dalyvavo spaudos konferencijose, nuolat Amerikos lietuvių vardu lankėsi Amerikos kongrese ir planavo bei rengė apsilankančių Lietuvos Atgimimo veikėjų susitikimus su Amerikos vyriausybės vadovais, nevyriausybinių organizacijų atstovais ir žiniasklaida. Tuo metu Nakas buvo dažnas oficialus vertėjas, kai Lietuvos atstovai ir veikėjai lankėsi Baltuosiuose Rūmuose, Kongrese ir Jungtinėse Tautose. Daugelį kartų Lietuvos klausimais kalbėjo tokiose Amerikos televizijos programose, kaip *MacNeil-Lehrer Newshour* (PBS), *Crossfire* (CNN), rytinėse CBS ir NBC programose ir *C-Span View*. Nakas intensyviai ir reikšmingai dalyvavo JAV Atstovų Rūmuose ir Senate steigiant *ad hoc* komisijas religinėms ir politinėms disidentų teisėms ginti.

Kai Lietuvos ambasadorium JAV buvo paskirtas Stasys Lozoraitis, Nakas dvejus metus ambasadoje dirbo politinių klausimų patarėju ir pagrindiniu ryšininku su JAV ir Lietuvos žiniasklaida. Jis tapo faktiniu ambasados štabo viršininku. Ambasadoje tada

kai popiežius Pranciškus lankėsi JAV ir daug prisidėjo prie šio apsilankymo organizavimo. Taip pat jis pirmininkavo Nekalto Prasidėjimo Bazilikoje Vašingtone esančios Šiluvos koplyčios penkiasdešimtmečio sukakties minėjimo komitetui. Minėjimo išlaidoms bazilikoje dalyvavo, Mišias atnašavo ir pamokslą pasakė Amerikos vyskupų konferencijos pirmininkas Louisville arkivyskupas Joseph Kurtz. Mišias aukojo Kauno arkivyskupas Lionginas Virbalas, SJ, ir daugybė dvasiškių. Arkivyskupas Virbalas žodį tarė lietuviškai. Giedojo keturi chorai ir baziliką užpildė daugiau kaip du tūkstančiai dalyvių. Ta proga bazilikoje buvo surengta pusmetį rodoma paroda apie Šiluvą Lietuvoje ir jos koplyčios istoriją.

Galima drąsiai sakyti, jog Viktoras Nakas visada buvo tas „tinkamas žmogus tinkamoje vietoje“. Visas savo prisiimtas pareigas jis elegantiškai, kantariai ir sėkmingai vykdė su tikra pagarba savo bendradarbiams ir visiems, su kuriais tik tos pareigos jį suvedė.

Šv. Silvestro medalis buvo įsteigtas 1905 metais Popiežiaus Pijaus X-tojo pagerbti katalikiškoje visuomeninėje veikloje pasižymėjusius katalikus. Mes, lietuviai, turime džiaugtis ir didžiuliu, kad tokioje veikloje ilgai, sėkmingai ir gražiai dirbęs Viktoras Nakas buvo šiuo medaliu apdovanotas ir pagerbtas.

Arvydas Barzdukas

Vėlinių prisiminimo mozaika

Zigmas TAMAKAUSKAS

Visų Šventųjų dienos išvakarėse Kaune ir Vilniuje Vengrijos ambasada Lietuvoje surengė 1956 m. Vengrijoje vykusios antisovietinės revoliucijos ir jos tuometinių atgarsių Lietuvoje, žinomų kaip Vėlinių įvykių, minėjimą. Šis minėjimas jau ėgavo gražios ir prasmingos tradicijos pobūdį, prisimenant mūsų abi tautas, kovojusias už savo laisvę ir nugalėjusias sovietinį imperializmą. Gera pažymėti, kad šio tuomet parodyto mūsų tautos solidarumo kovojusiai Vengrijai, tos istorinės lietuvių ir vengrų tautų vienybės pademonstruotos atminties neištrynė laiko sūkuringi vėjai. Ji liko gyva. Aš tada buvau Vilniaus universiteto antro kurso studentas. Daugelis iš mūsų turėjome jaunatviško idealizmo sparnus, didelį rūpestį dėl Lietuvos likimo. Stengėmės savo veikla ir įgytomis žiniomis prisidėti prie jos gyvybingumo išlaikymo. Šiuos siekius lyg palaikė ir stiprino savo dėstomomis paskaitomis patriotinės savimonis nepraradę mūsų iškilūs dėstytojai Juozas Balčikonis, Zigmas Zinkevičius, Meilė Lukšienė, Vanda Zaborskaitė, Irena Kostkevičiūtė, Jurgis Lebedys, Juozas Pikčilingis, Vincas Urbutis, Jonas Dumčius ir kt. Vėliau, prasidėjus partokratiniam siautėjimui, kai kurie iš minėtų dėstytojų buvo kaltinami, kad apie juos „sukosi nacionalistiškai nusiteikę“ studentai...

Savo veikloje bandėme derinti įvairias veiklos priemones. Siekdami žinių, pasirinkdavome tokias kursinių darbų temas, kad gautume leidimą patekti į vadinamus „spec. fondus“, kuriuose buvo laikoma dar nesunaikinta Nepriklausomybės metais išleista literatūra, kėlusi ideologinį pavojų sovietinei valdžiai. Ją beskaitydami dažnai išbūdavome iki vėlaus vakaro. Su kai kuriais studentais, sudarę slaptą patriotinės krypties būrelį, laiminant kunigui, davėme priesaiką Dievui ir Tėvynei Vilniaus Aušros Vartų bei Kauno arkikatedros bazilikos koplyčiose. Į pagrindinės organizacijos veiklą kalbinoje įsijungti ir rusų kalbą studijavusį, kaip mums atrodė, gana rimtą, mąstantį studentą Bronių Kuzmicką, bet jis, bijodamas galimų sovietinio saugumo represijų, prisidėti prie mūsų darbo, manytume, sąžiningai atsisakė. Vėliau jis baigė Maskvoje filosofijos mokslus, prasidėjęs atgimimui, įsijungė į Sąjūdžio veiklą, tapo Aukščiausiosios Tarybos (Atkuriamojo Seimo) nariu, Pirmininko pavaduotoju, filosofinių veiklų autoriumi.

Studentai

Stengėmės aktyviai dalyvauti ir atviroje studentiško gyvenimo visuomeninėje veikloje. Mūsų bendrabučio kambarys, nežiūrint, kad jame pasikabinome Rafaelio „Siksto madonos“ paveikslą reprodukciją, buvo įvertintas pavyzdinio kambario statusu. Tik vienas kitas į jį užsukęs „svečias“ pamurmėdavo, kad ši reprodukcija kelianti religinę nuotaiką... Tokiam patardavome labiau pasidomėti tauraus gyvenimo žingsniais, dailės istorija. Kambario draugas Algirdas Vaitkus, turėjęs kurse didelį autoritetą, gražiai smuikavo, Adolfas Gurskis garsėjo savo poetiniu talentu ir gera diktacija, aš taip pat bandžiau pažinti gaidų raides ir mokytis groti net dviem instrumentais. Mūsų surengtose studentiškos vakaronėse

skambėdavo lietuviškos dainos, poezijos posmai. Malonu prisiminti, kad universiteto vadovybė patenkino mūsų prašymą, kuriame prašyta rusų kalbos discipliną nukelti į neprivalomų dalykų sąrašą. Respublikos vadovybės prašėme, kad Vilniaus centrinei gatvei būtų gražintas Gedimino prospekto vardas. Šiuo prašymu susidomėjo KGB. Čekistai stengėsi per savo agentus išaiškinti šio rašinio iniciatorius. Kai atsirado studentiškos kepuraitės, raginame studentišką jaunimą sekmadieniais sutartą valandą drauge viešai dalyvauti šventų Mišių aukoje Šv. Mikalojaus bažnyčioje, parodydami ištikimybę nepalaužtai ateistinių vėjų krikščioniškai pasaulėžiūrai, savo tautinei dvasiai. Bažnyčioje su dideliu dvasiniu pakylėjimu klausydavome tuometinės konservatorijos talentingo studento Kastyčio Matulionio giedamos giesmės (už giedojimą bažnyčioje jis buvo pašalintas iš konservatorijos, baigė pagrindinę kunigų seminariją, tapo pasišventusiu kunigu, legendinės *LKB Kronikos* leidimo talkininku, sovietinių lagerių kaliniu – kovotoju už Bažnyčios ir Lietuvos laisvę). Jo balsas, pragydęs galingu tenoru, suvirpindavo visą bažnyčią, paskatindamas susirinkusius dar arčiau glaudintis prie altoriaus, prie amžinojo Gėrio šaltinio. Per Velykas su būreliu studentų Kauno katedroje, apsirengę liturginiais drabužiais, gaudžiant varpams, dalyvavome velykinėje procesijoje. Smagu buvo joje matyti ir kai kuriuos iš Vilniaus atvykusius mūsų dėstytojus. Nepamirštas ir niekieno neišduotas studentiškas Kūčių vakaras, kurį viename bute slapta parėngė tuometinis lituanistinių studijų pentakursis Kazimieras Ambrasas (baigęs universitetą, jis tęsė studijas aspirantūroje, parašė disertacinį darbą, įgydamas filologijos mokslų daktaro laipsnį, slapta mokėsi pagrindinėje kunigų seminarijoje, tapo žymiu kunigu, daugelio knygų autoriumi ir vertėju). Šio vakaro metu buvo prisimintas mūsų tautos dvasinės kultūros lobynas, papročiai, jame pakiliai sklaidė gyva patriotinė dvasia.

Sutvarkyti karių kapai

Artėjo 1956 metų Visų Šventųjų diena. Nutarėme sutvarkyti apžėlusius krūmais lietuvių karių kapus Rasų kapinėse. Išvakarėse prie kapinių tvoros paslėpėme tvarkymo įrankius. Dieną po paskaitų mūsų vienminčių studentų būrelis kibo į darbą. Dirbome iki vėlyvo vakaro. Širdyje buvo gera. Vakaro tamsą lyg nušvietė mūsų nuoširdaus darbo šviesa, susilieję su žuvusių Lietuvos gynėjų atminimo dvasia. Džiaugiausi, kad ir vėliau ši mūsų pradėta Rasų kapinių tvarkymo darbą tęsė tame pačiame universitete fizikos mokslus studijavęs mano sūnus Gediminas, būdamas paskutiniame kurse sovietinės okupacijos metais neaiškiomis aplinkybėmis žuvęs kraštotyros ekspedicijoje.

Po kelių dienų su kauniečių jaunimo būreliu tokio darbo ėmėmės ir Kauno senosiose kapinėse. Sutvarkėme apleistus 1941 metų Birželio sukilėlių, lietuvių karių ir pažymėtus lėktuvų propelerių kryžiais lakūnų kapus.

Vengrijos revoliucijos įkvėpti

Kelios dienos buvo likusios iki įsimintinos lapkričio 1 dienos vakaro. Vengrijoje vyko antisovietinė revoliucija, aidėjo šūviai, iš vėliavų vidurio iškirpti apvalūs sovietiniai simboliai: skylėtos vėliavos tapo revoliucijos ženklais. Prie valdžios vairo grįžęs politinių reformų iniciatorius Imrė Nadis skelbia Vengrijos neutralitetą, išstojimą iš sovietinio Varšuvos paktų, reikalauja iš šalies išvesti sovietinę kariuomenę. Lyg sužibo laisvės viltis visoms sovietų pavergtomis tautoms. Tokiame fone surengėme studentiško jaunimo vakaronę universiteto Istorijos filologijos fakulteto didžiojoje auditorijoje. Prisirinko tiek jaunimo, kad negalėjo sutilpti į auditoriją, buvo pilnas ir koridorius. Iš anksto parengėme kryptingą partokratų neiššifruotą programą. Sklido lietuviškos dainos, sukosi poros. Numatytos pertraukos metu mūsų bendramintis Adolfas Gurskis raiškiai paskaitė iš nesenai išleisto Maiironio raštų dvitomio „Jaunosios Lietuvos“ poemos šeštosios giesmės ištrauką „Jau slavai sukilo...“ Visi suprato, ką tai reiškia – solidarumas su Vengrijoje vykstančia revoliucija. Nutilus plojimų bangai, visi susikibę rankomis pagiedojome „Lietuva brangi“. Sklido kiti patriotiniai eilėraščiai, dainos, kalbėtojų žodžiai. Vienas iš kalbėtojų ragino visus susitelkti, kad susikaupusi potencinė energija virstų kinetine. Paslapčiomis ragino vienas kitą lapkričio 1 dienos vakare rinktis į Rasų kapines prie dr. Jono Basanavičiaus kapo. Tuometinio Dailės instituto komjaunimo organizacijos sekretorius Arūnas Tarabilda net viešai paragino studentus vykti į Rasų kapines. Susirinko daugybė jaunimo iš visų Vilniaus aukštųjų mokyklų. Jono Basanavičiaus kapas nušvito daugybės žvakių šviesos vainiku. Jį puošė atneštos įvairiaspalvės rudeninės gėlės, mano sudėti iš akmenėlių Gedimino stulpai, Trispalvės juostelės. Sklido patriotinio turinio eilėraščiai, kalbos, giesmės „Marija, Marija“, skambėjo Lietuvos himnas, sveikinantys Vengrijos revoliuciją žodžiai.

Kadetų garbės sargyba prie paminklo

Baismė už norą būti laisviems

Baismė už norą būti laisviems

Pasirodė milicijos būriai ir kareiviai stengėsi susirinkusį jaunimą išsklaidyti, neleisti žygiuoti link miesto. Kareiviams vadovavęs generolas net įstengė lietuviškai pasakyti keletą žodžių – eikite namo... Į kareivių ir milicininkų brutalius žodžius mes atsakydavome lietuviška daina ir šūkiais – laisvę Lietuvai, laisvę Vengrijai. Pralaužę atvykėlių užtvartą, nužygiavome iki Aušros Vartų. Čia mus pasitiko dar didesnė represinės jėgos būriai. Pirmoje gretoje ėjusius ke-

lis studentus pavyko jiems nutempti į greta stovėjusius uždarus sunkvežimius. Reikalavo išsiskirstyti. Jėgos buvo nelygios, vis gausėjo kareivių ir milicininkų būrių. Supratome, kad mums nepavyks žygiuoti į miesto gatves. Prsidėjo derybos. Paprašėme, kad atvyktų miesto valdžios atstovai. Atvyko. Reikalavome, kad būtų paleisti suimti mūsų eisenos dalyviai – tada išsiskirstysime. Pavyko susitarti. Išsiskirstėme būreliais. Po šių įvykių tuometinis Lietuvos „šeimininkas“ Antanas Sniečkus pareikalavo iš aukštųjų mokyklų pašalinti daugybę studentų vienokiu ar kitokiu būdu prisidėjusių prie vadinamos antitarybinės demonstracijos Rasų kapinėse. Šiam reikalavimui ypač pritarė universiteto karjeristinė partokratija – V. Kuzminskis, I. Zaksas, J. Bielinis ir kiti. Aš buvau apkaltintas „kontrevoliucine veikla“, buvo akcentuotas ir mano ant J. Basanavičiaus kapo sudėtas Gedimino stulpų ženklas. Pasirodė fakulteto sienlaikraštyje užgaulios karikatūros, kurios savo tikslu nepasiekusios tik sustiprino mūsų studentišką dvasinę vienybę ir dar didesnį ryšį su patriotiškai nusiteikusia dėstytoja.

Užtarė universiteto rektorius

Brutaliems partokratijos reikalavimams atvirai pasipriešino tuometinis universiteto rektorius Juozas Bulavas jau prieš tai, tapęs rektoriumi, gerokai sulietuvinęs šios aukštosios mokyklos dėstytojų sudėtį ir patį universitetą. Tokiai rektoriaus nuostatai pritarė ir prorektorius Eugenijus Meškauskas – žinomas filosofas, skatinęs kritiškai plėtoti marksizmo principus, tyrinėjęs pažinimo ir mokslo metodologijos, ideologijos teorijos problemas. Prorektoriaus E. Meškausko buvau pakviestas į rektoratą paaiškinti atvykusiems čekistams Vėlinių įvykius Rasų kapinėse ir mano dalyvavimo priežastį. Buvau jiems pristatytas, kaip sąžiningas ir geras studentas. Dalyvavimą tuose įvykiuose grindžiau savo religiniais įsitikinimais, kaltindamas atvykusių milicininkų ir kareivių brutalius užgauliojimus bei keiksmus. Sakiau, jei nebūtų buvę šito – būtume taikiai ir išsiskirstę. Prorektorius E. Meškauskas padėkojęs tarė: „Matote – patys esate kalti, nereikėjo tos kariuomenės siųsti, o dabar norite apkaltinti studentą Tamakauską ir kitus antitarybine veikla...“ Supratau, kad tuometinis rektoratas stėjo dalyvavusių Vėlinių įvykiuose studentų gynimo pozicijoje.

Nukelta į 6-tą psl.

Lietuvos kankinio
palaimintojo
**ARKIV.
TEOFILIAUS
MATULIONIO**
tikėjimo pavyzdžiu
pasitikdami
**ATEINANTĮ
KRISTŲ**
nuoširdžiai
sveikiname ir
linkime –

*Tegu Dievas laimina visus, kuriems pasaulis
yra viena meilės ryšiais suburta šeima...
Žiūrėkite, kad jūsų šeimose ir jūsų pastogėse
viešpatautų meilė, santaika, ramybė ir
susiklausymas...*

(iš arkiv.T.Matulionio laiškų)

**LIETUVOS KANKINIŲ PARAPIJOS
ANAPILYJE KUNIGAI IR TARYBA**

SVEIKINAME

visas Hamiltono Švč. M. Marijos Aušros Vartų parapijos
ir St. Catharines lietuvių bendruomenės šeimas su

ŠV. KALĖDOMIS

ir linkime užgimstančio Jėzaus palaimintų metų,
stiprios sveikatos, santarvės ir draugystės šeimose.
Tegul Naujieji metai suteikia visiems Jums
Mergelės Marijos globos ir užtarimo
vaikų ir vaikaičių džiaugsmo, naujų viltingų dienų.
Dėkojame už aktyvų dalyvavimą parapijos
bendruomenės gyvenime.
Telydi visus Jus Šv. Dvasios malonė ir ramybė.

**Kleb. kun. Paulius Rudinskas, OP,
ir Hamiltono Aušros Vartų parapijos valdyba**

*Pakelkit į dangų akis, atverkit plačiai
savo širdis.
Ir Jums laiminga žvaigždė lai nušvis
Ir sielas lai Jūsų sušildys.*

**Linksmų Šv. Kalėdų ir
laimingų Naujų metų!**

TORONTO CHORAS VOLUNGĖ

**LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ
IR SVEIKŲ, LAIMINGŲ
NAUJŲJŲ METŲ**

*visiems anykštėnams,
draugams ir pažįstamiems*

Nuoširdžiai linkime –

STELLA IR JUOZAS MIŠKINIAI

Vėlinių prisiminimo mozaika

Atkelta iš 5-o psl.

Man tasyk pavyko išvengti pašalinimo iš universiteto. Tik buvo pareikštas griežtas papeikimas ir nutrauktas stipendijos mokėjimas. Tačiau čekistinis sparnas nenurimo. Jis atsirevanšavo kitų metų Vasario 16-tosios naktį atliktomis kratomis ir areštais. Atsidūriau saugumo rūšių kameroje kartu su minėtu Arūnu Tarabilda. Teko patirti visas tardymo „gudrybes“, brutalų pažeminimą. Dailės institute buvo panaikinta komjaunimo organizacija, kaip pasidavusi „nacionalistinei įtakai“. Tai atsitiko pirmą kartą Sovietijoje. Mane apkaltino „aiškia antitarybine veikla“ ir „už elgesį, nesuderinamą su tarybinio studento vardu“ pašalinė iš universiteto, išsiuntė į sovietinius rekrūtus prie Uralo užterštoje radiacijos zonoje. Atgavus Lietuvai laisvę, teko susipažinti su kai kuriomis bylomis, susijusiomis su mūsų minimu laikotarpiu. Vienoje radau savo lituanistinių studijų draugo, nuoširdžiai tauraus ir poetiškos sielos kursioکو Leonardo Gogelio mane ginantį drąsų laišką, adresuotą Vilniaus universiteto rektoriui. Jame rašoma, kad *šalinami iš universiteto tokie žmonės, kurie nemėgsta veidmainiauti, drąsiai ir atvirai rodo savo įsitikinimus, universitete didvyriais jaučiasi tokie prisiplakėliai ir veidmainiai, kaip, pavyzdžiui, II kurso istorikas Aleliūnas ir kiti. Jie siekia „šiltų vietelių“ komjaunimo biuruose ir panašiai...* Toje byloje yra ir man skirtas eilėraštis *Pro Patria*. Leonardas Gogelis, liudijant tam pačiam jo kambario „draugui“ Mykolui Aleliūnui, buvo nuteistas ketveriems metams lagerio. Apie tai prieš kiek laiko rašė žurnalas „Ekstra“.

Į tą pačią pauralės Zlotousto vietovę pasiuntė ir kurso draugą Algirdą Vaitkų, perkeltą drauge su Valentinu Ardžiūnu į neakivaizdinį skyrių. Panašaus likimo susilaukė ir kai kurie kitų aukštųjų mokyklų studentai. Buvo pakeista ir universiteto vadovybė, pertvarkyta lietuvių literatūros katedra. Tačiau partokratams nepavyko sunaikinti jau nuo filomatų filaretų laikų universitete kilusios laisvės siekimo dvasios. Ji vis iškildavo įvairiomis formomis iki pat Lietuvos atgimimo.

Vengrijos revoliucijos paminėjimas šiais metais

Kaune 1956 metų įvykių minėjimas vyko jau pagal tradiciją senosiose kapinėse prie įrengto memorialo spalio 20 dieną. Jame dalyvavo Vengrijos nepaprastasis ir įgaliotasis ambasadorius J. E. ponas Zoltan Jancsi su savo bendradarbiais, mūsų organizuotos mokinių grupės su savo mokytojais iš

Kauno Juozo Grušo meno gimnazijos ir iš generolo Povilo Plechavičiaus kadetų licėjaus. Taip pat minėjime dalyvavo miesto savivaldybės atstovas, to meto įvykių Kaune dalyviai Vytautas Kluonius ir Stasys Dovydaitis, Lietuvos partizanų ginkluotųjų pajėgų vado Adolfo Ramanausko dukra Aukšė Ramanauskaitė-Skokauskienė, aktyvus visuomenininkas, buvęs LR Seimo narys Rytas Kupčinskas, Juozo Grušo meno gimnazijos direktorė Nijolė Šimienė, LPKT Sąjungos valdybos pirmininkė Rasa Bumbulienė, laisvės kovų dalyvis – žinomas dirigentas Algi-

būrelis ir tai jau daugiausia pagyvenusių žmonių. Savo tradicinę ištikimybę dalyvauti šiame minėjime parodė profesorė Ona Voverienė, istorijos mokslų daktaras Darius Juodis, buvęs Šakių rajono Sąjūdžio pirmininkas, Laikinosios komisijos KGB veiklai tirti narys, Kovo 11-tosios Akto signataras Algirdas Endriukaitis ir kt. Nuskambėjus Lietuvos bei Vengrijos himnui, žodį tarė Vengrijos ambasadorius Zoltan Jancsi, pažymėjęs to meto įvykių svarbą išsivaduojant iš sovietinės sprespaudos, pasidžiaugė tolimesniu vengrų ir lietuvių tautų gražiu bendra-

Vengrijos ambasadorius Zoltan Janesi su minėjimo dalyviais prie atminimo lentos ant Aušros vartų sienos

mantas Mišeikis, Lietuvos Sąjūdžio Kauno skyriaus atstovai. Pasidžiaugęs čia atvykusių mokinių gausa, kalbėjęs J. E. ponas Zoltan Jancsi pabrėžė, kad sovietų represijų padarytos žaizdos gyja gana lėtai, visuomet reikia išlaikyti budrumą, prisiminti tuos žmones, kurie aukoję savo gyvenimą siekdami savo tautai bei kitoms sovietų pavergtoms tautoms laisvės ir nepriklausomybės. Vengrijos revoliucijos 61-ąsias metines savo kalbose sveikino Aukšė Ramanauskaitė-Skokauskienė ir kiti. Prie memorialo buvo padėti Vengrijos ambasados ir Kauno savivaldybės vainikai. Skambėjo Vengrijos ir Lietuvos Respublikos himnai. Darganoto rudens minėjimą sušildė dalyvavusių mokinių atlikta meninė programa, kurią rengiant daug triūso įdėjo šio minėjimo dalyviai. J. Grušo meno gimnazijos direktorės pavaduotoja Eugenija Paškauskienė, mokytojos Lina Dekerienė, Dalia Razumienė, miesto mokinių ateitininkų vadovė, gimnazijos mokytoja Vida Zulonaitė, generolo Povilo Plechavičiaus kadetų licėjaus mokytojai Jūratė Ivanauskienė, Olgita Cironkaitė, Laura Šimaitytė-Valaitienė ir Gintautas Mikalauskas.

Spalio 23 dieną 1956 metų įvykių Vengrijoje ir Lietuvoje minėjimas vyko Vilniuje prie Aušros Vartų sienos įrengtos Atminimo lentos. Deja, čia neskaitant atėjusių ambasados darbuotojų, susirinko tik

darbiavimu. Jo kalbą, kaip ir Kaune, labai sklandžiai pateikė lietuvių kalba ambasadoriaus padėjėja Justina Budziūtė.

Minėjimo tęsinys vyko prie kvapnios arbatos puodelio netoliese esančioje kavinėje. Čia jau nepučiant žvarbiam vėju dar kartą prisiminti 1956 metų įvykiai Vengrijoje bei Lietuvoje. Kalbėjęs ambasadorius pabrėžė tuose įvykiuose dalyvavusių žmonių drąsą ir pasiaukojimą. Profesorė Ona Voverienė savo kalboje pažymėjo patriotizmo, vienybės ir tautinio orumo išlaikymo svarbą, pasidžiaugė Vengrijos siekiu išlaikyti ir stiprinti savo nepriklausomybę. Prisiminimų žiupsneliu pasidalijo to meto įvykiuose aktyviai dalyvavę Algirdas Endriukaitis ir Zigmas Tamakauskas.

1956 metų Vėlinių įvykiai Lietuvoje, susiję su Vengrijoje vykusia revoliucija, – tai ryškus akmenėlis Laisvės siekimo mozaikos kūrime, pažymėtas Lietuvos gyvybės išsaugojimo siekiu, jos meilės auka ir pasišventimu. Šios meilės neturėtų sudrumsti dažnai iš svetur atskriejusios nihilistinės nuotaikos, svetimų, kosmopolitinių vėjų gūsiai, kėsinantys sumenkinti mūsų herojišką istoriją, dvasinės kultūros gelmę. Prisimintini poeto Kazio Inčičūros žodžiai: *Veltui tavo mintys į svetur keliauja / Saulė, nors šviesiausia, bus svetur tamsi. / Čia brangiau už auksą juodos žemės sauja, / Nes kiekvienoj dulkėj čia tu pats esi.*

ARGENTINA

Imigrantų festivalyje – lietuviška programa ir vaisės

Rudens savaitgaliai Argentinoje, Berisso mieste, prisipildė skirtingų kultūrų nuotaika, į kurią lietuviškasias tradicijas įpynę lietuvių draugija „Nemunas“ – viena iš didžiausių Berisso imigrantų bendruomenių.

Ignacio KALVELIS

Šiomet, skaičiuodamas jau 40 gyvavimo metų, Imigrantų festivalis Berisse, Buenos Airių provincijos imigrantų sostinėje, 22 šalių išeivių bendruomenės įsuko į tradicinių patiekalų, šokių, muzikos renginius. Į skirtingų kultūrų pristatymus susirinko daugiau negu 180,000 žmonių iš visos Argentinos.

Imigrantų šventėje tradicinius lietuvių liaudies šokius net 5,000 žiūrovų publikai pristatė „Nemuno“ draugijos šokių ansambliai: vaikų grupė „Skaidra“, jaunimo – „Nemunas“, senjorų – „Griaustinis“ ir veteranų kolektyvas „Pipiras“. Šokio žingsniais ansambliai perteikė lietuvių kultūroje svarbias ir liaudies kūryboje itin populiarias temas – meilę ir darbą.

„Nemuno“ draugija šventės metu taip pat pristatė tokius lietuviškus patiekalus, kaip blynai, bulvių plokštainis, kepta kiauliena su kopūstais ir krienais, kepta kiauliena su grybų padažu, tinginys. Argentiniečių kultūroje, kurioje itin populiari patiekalai, pagaminti iš mėsos, lietuviški valgiai buvo perkami su pasigardžiavimu. Dageiui knietėjo paragauti blynų su uogiene ir bulvių plokštainio su spirgučių padažu, kurių receptus iš kartos į kartą perdavė bendruomenės narių seneliai ar proseneliai. Bene didžiausios eilės rikiavosi prie alaus stendo. Čia savo išskirtiniu skoniu pirkėjus viliojo „Kauno“ alus, gaminamas lietuvių imigrantų vaikiaičio, gyvenančio Mar del Platos mieste.

Viena svarbiausių viso festivalio pro-

gramos dalių – „Imigrantų reprezentacija – išsilaipinimas“. Šio renginio metu atkuriamas XX šimtmečio pradžioje vykęs masinis imigrantų srautas į Argentiną. Persirengę prosenelių, senelių dra-bužiais, jau gimusių ir šeimas sukūrusių Pietų Amerikoje kartų atstovai atplaukia laivu į Berisso miestą – taip prisimindami savo protėvių istoriją ir kelią iš Tėvynės. Itin didelę reikšmę turintis renginys ne vieną paskatina dar stipriau laikytis savo šaknų ir gilintis į protėvių perduotos kultūros tradicijas.

Būtina kiekvieno renginio dalis Argentinoje – karalienės rinkimai. Šiomet Imigrantų festivalyje Berisse lietuvių bendruomenei „Nemunas“ atstovavo vaikų karalienė Anabela Cami-lion Daskus ir lietuvių išeivių karalienė Melina Natalia Radziunas. 40-osios imigrantų šventės karalienės rinkimuose M. Radziunas vertinimo komisijai ir žiūrovams pristatė vakarinę suknelę, tautinį kostiumą ir tradicinį lietuvių liaudies šokį. Galinti ne tik parodyti lietuviško šokio žingsnius, bet ir kalbanti lietuviškai M. Radziunas už puikų savo kultūros pristatymą buvo išrinkta Imigrantų šventės Pirmąja princese. Teisėjų komisija karaliene išrinko Graikijos atstovę.

Imigrantų festivalį vainikavo eiseną, žygiavusi pagrindiniu Berisso miesto prospektu Avenida Montevideo. Daugiau negu 90 lietuvių bendruomenės narių, apsivilkę tautiniais kostiumais, žygiavo bei sukosi pagal liaudies muzikos taktą, perteikdami tą lietuviybės jausmą, kurį iš savo šalies atsivežė ir jiems perdavė protėviai.

Inf.

Argentinios lietuvių „Nemuno“ draugijos jaunimo ir vaikų šokių ansambliai koncertuoja Imigrantų festivalyje Berisse

Kanados Lietuvių
Lithuanian Canadian
1 Resurrection Rd. Toronto ON M9A 5G1

Fondas
Foundation
Tel: 416-239-9889
klfondas@on.aibn.com

Kanados Lietuvių MUZIEJUS ARCHYVAS

remiamas KLF kiekvienais metais per KLB

Tapkime Kanados Lietuvių Fondo nariais!

Remkime lietuviybės veiklą ir išlaikymą!

Įnašams išrašome pakvitavimus pajamų mokesčių sumažinimui

**Sveikiname su Šv. Kalėdomis
ir linkime jums laimės ir
sėkmės Naujaisiais metais!**

Lietuvių evangelikų
liuteronų Išganytojo
parapijos moterų draugija
skiria \$300 auką Tėviškės
žiburiams, kad lietuviška
spauda gyvuotų kuo ilgiau.

Tegul šią naktį sninga,
Tegul užpusto buvusius takus.
Būkite laimingi visus ateinančius
metus. Sveikiname jus!

KANADOS LIETUVIŲ JAUNIMO SAJUNGA

sveikina visus su Šv. Kalėdomis
ir Naujaisiais metais!

SVEIKINAME VISUS MŪSŲ GYVENTOJUS, DARBUOTOJUS, SAVANORIUS, RĖMĖJUS IR VISUOMENĘ KALĖDŲ ŠVENČIŲ PROGA

LINKIME PER ŠIAS KALĖDAS PAJUSTI:

VILTIES GROŽĮ, MEILĖS DVASIAĮ IR TIKĖJIMO PAGUODĄ.

Šiais, „Labdaros“ 15-mečio metais, dėkojame rėmėjams ir visuomenei už ypatingą vienintelių lietuviškų slaugos namų Kanadoje palaikymą. Be jūsų nebūtų mūsų.

**LABDAROS FONDO
DIREKTORIŲ TARYBA**

**Kalėdų ir
Naujųjų metų**

švenčių proga gimines,
draugus ir pažįstamus Kanadoje
bei Amerikoje sveikina
Andrius Petrašiūnas

**ANAPILIO
SPORTO KLUBAS**

sveikina visus narius,
rėmėjus ir visą lietuvių
bendruomenę

šv. Kalėdų ir Naujųjų
metų proga

ESTIJA

Estijos Lietuvių Bendruomenė (ELB) Lietuvos atkūrimo 100-metį pasitiko gausiausiu tautiečių sambūriu per pastaruosius dešimtmečius. Simboliška, kad lapkričio 18 d., pačioje Talino senamiesčio širdyje vykusiame renginyje susirinko per 100 svečių ir dalyvių.

Pakylėtos dvasios minėjime, sujungusiame skirtingas kartas bei sutraukusiame lietuvius iš tolimiausių Estijos miestų ir miestelių, dalyvavo ir kviestiniai svečiai iš Vilniaus. Seimo narys Vytautas Kernagis jaunesnysis praskleidė uždangą į savo Tėčio, Maestro Vytauto Kernagio, gyvenimo ir kūrybos užkulius, o charizmatiškoji dainininkė Raminta Naujanytė atliko žinomas dainas iš Maestro repertuaro bei keletą nuosavos kūrybos dainų.

Renginyje taip pat buvo pristatytas naujasis ELB ženklas, kurį sukūrė ir bendruomenei valstybės jubiliejaus proga padovanojo viena didžiausių Lietuvos reklamos ir dizaino agentūrų. Bendruomenės nariams buvo pristatyta ELB internetinė svetainė *lietuviai.ee*. Į Atkurtos Lietuvos 100-metį Estijos LB žengia iš pagrindų atsinaujinusi. Pavasarį buvo išrinkta nauja valdyba bei pirmininkas, kuriuo tapo Vaidas Matulaitis. Per pastaruosius 8 mėnesius aktyvių ELB narių skaičius išaugo beveik 5 kartus. Savo veiklą atnaujinio ir Talino lituanistinė mokyklėlė „Terelabas“, vedama naujosios vadovės Irmos Žilėnienės. Pirmąją Bendruomenės istorijoje vėliavą pašventino katalikų kunigas, Tėvas Alfonsas (Alfonso di Giovanni). Iškilmingame renginyje apsilankė Lietuvos ambasadorius Estijoje p. Giedrius Apuokas bei ambasados kolekty-

Estijos lietuvių bendruomenė Lietuvos valstybės atkūrimo 100-metį pasitinka gausesnėmis gretomis

vas, pasaldinę tautiečių sueigos stalą tortu, kurį puošė ELB ženklas. Renginį filmavo bei svečius kalbino *LRT Lituanica* kanalo Pasaulio Lietuvių Žinių komanda.

Šiomet iš pagrindų atsinaujinusi Estijos lietuvių bendruomenė (ELB) dabinaisi ir nauju ženklu bei

įvaizdžiu, kurį sukūrė viena didžiausių Lietuvos reklamos ir dizaino agentūrų „Adell Taivas Ogilvy“. Ilgai lauktas naujas įvaizdis simboliškai įprasmins ir Lietuvos valstybės atkūrimo 100 metų jubiliejų. **Inf.**

Turkijos lietuvių sąskrydis

Lapkričio 18 dieną Lietuvos ambasadoje Ankaroje vyko pirmasis istorinis Turkijos lietuvių sąskrydis, kuriame dalyvavo apie 70 skirtinguose Turkijos regionuose (Ankaroje, Stambule, Izmiire, Alanijoje, Antalijoje) gyvenančių lietuvių ir jų šeimos narių, svečiai iš Lietuvos. Sąskrydžio dalyvius pasveikino Lietuvos ambasadorius Turkijoje Audrius Brūzga **Inf.**

LONDON, ON

- Gruodžio 3, sekmadienį, gražiai praėjo mūsų adventinis susikaupimas, kurį pravedė Panevėžio vyskupas Linas Vodopjanovas, OFM. Dėkojame visiems, prisidėjusiems prie skanių vaišių po Mišių, kuriose turėjome progos pabendrauti su garbinguoju svečiu ir nusifotografuoti.
- Dėkojame savo parapijiečiams, kurie dalyvavo mūsų kaimyninės Delhi Šv. Kazimiero parapijos iškilmėse gruodžio 9, šeštadienį, kai Kaišiadorių vyskupas dr. Jonas Ivanauskas padovanojo parapijai puošniame relikvijoriuje savo pirmtako, buvusio Kaišiadorių vyskupo, palaimintojo kankinio Teofiliaus Matulionio relikvijas.
- Primename parapijiečiams, kad Kūčių dieną, gruodžio 24, sekmadienį, mūsų lietuviškų Mišių nebus, nes Mary Immaculate šventovė tą dieną bus perpildyta įvairiomis savo iškilmėmis. Tačiau mūsų lietuviškos Mišios bus Kalėdų dieną, gruodžio 25, pirmadienį, įprastu laiku.
- Sekmadienį ir švenčių Mišios aukojamos 3 v.p.p. Mary Immaculate šventovėje, 1980 Trafalgar St., London, ON: gruodžio 17, sekmadienį, Mišios už Staškūnų šeimos mirusiųosius; gruodžio 25, pirmadienį, Mišios už Marazauskų šeimos mirusiųosius; gruodžio 31, sekmadienį, Mišios už Vaičiulių ir Terckų šeimos mirusiųosius.

Sveikiname

visus išganytojo parapijos parapijiečius, rėmėjus, bičiulius bei visus lietuvius JĖZAUS KRISTAUS gimimo proga.

KALĖDŲ ŠVENTĖS teatneša tyro džiaugsmo ir NAUJIEJI METAI stiprybės bei vilties tikėjime -

Kunigas Algimantas ir Rūta Žilinskai

JAV Metų žmogus

Lapkričio 18 dieną Lietuvos ambasadorius JAV Rolandas Kriščiūnas dalyvavo Balzeko lietuvių kultūros muziejaus „Metų žmogaus“ apdovanojimo iškilmėse Čikagoje. Šis garbingas 2017 metų apdovanojimas buvo skirtas lietuvių meno ansamblio „Dainava“ vadovui Dariui Polikaičiui (ntr. -viduryje) už ženklų jo indėlį į lietuvių tautos bei kultūros puoselėjimą

DELHI, ON

- Advento susikaupimas šiais metais Šv.Kazimiero parapijoje įvyko gruodžio 9, šeštadienį, 2 v.p.p. Susikaupimą pravedė Kaišiadorių vyskupas dr. Jonas Ivanauskas. Tuo pačiu buvo ypatinga iškilmė: vyskupas Ivanauskas padovanojo pamaldų metu mūsų Šv. Kazimiero šventovei puošniame relikvijoriuje savo pirmtako, buvusio Kaišiadorių vyskupo, palaimintojo kankinio Teofiliaus Matulionio relikviją. Tuo būdu turėjome džiugų pabendravimą su Palaimintuoju svečiu, pasiliekančiu mūsų šventovėje, ir vėliau salėje prie vaišių stalo su dabartiniu Kaišiadorių vyskupu.
- Visiems to dar nežinantiems pranešame, kad mūsų Šv. Kazimiero šventovėje dabar sekmadieninės Mišios yra sekmadieniais 11 v.r.
- Mišios aukojamos Šv. Kazimiero šventovėje: gruodžio 17, sekmadienį, 11 v.r. už Kučiauskų šeimą. Gruodžio 24, sekmadienį, 11 v.r. už a.a. Česlovą Senkevičių. Gruodžio 25, Kalėdų dieną, 11 v.r. už a.a. kun. dr. Joną Gutauską. Gruodžio 31, sekmadienį, 11 v.r. už a.a. kun. Lauryną Kemėšį. Sausio 1, pirmadienį, N. Metų dieną, 11 v.r. už a.a. Zuzaną Girniuvienę.

Linksmų šv. Kalėdų ir laimingų Naujųjų metų

linkime sesėms bei broliams šauliams Tėvynėje ir išeivijoje -

Toronto VI. Pūtvio šaulių kuopa

Šimtamečiai mūsų bendruomenėje

Kalgariečiai pasveikino jubilatę

Helen Stakėnienė (Grabauskaitė) gimė Rusijoje, Kurske, 1917 m., kai ji dar buvo maža, jos šeima sugrįžo į Lietuvą ir gyveno Kelmėje. 1926 m. jų, septynių žmonių šeima, išvyko gyventi į Kanadą. Jie įsikūrė Stirling, paskiau Lethbridge vietovėse pietų Albertoje. 1940m. Helen ištekėjo už Petro Stakėno, penkerius metus gyveno ūkyje netoli Carstairs, o paskiau persikėlė į Kalgari, kur ji tebegyvena iki šiol. Ji buvo namų šeimininkė, mėgo šokti, su vyru užaugino tris vaikus: Elaine, Marjorie and Leonard, o dabar džiaugiasi keturiais vaikais: Jane, David, Evan, Eily. Helen visada skatino savo vaikus domėtis ir didžiuliu turtingu Lietuvos paveldu. Ji 70 metų dirbo Kalgario lietuvių bendruomenėje, 50 metų savanoria-

vo Kalgario *Foothills* ligoninėje, 50 metų yra Kanados katalikų moterų draugijos narė, mėgsta rankdarbius, su vyru Petru, kuris mirė 2010 m., kartu keliaudavo ir žvejodavo.

2017 m. rugsėjo 5 d. Helen Stakėnienė šventė savo 100-ąjį gimtadienį su šeima ir draugais. Lauke skambėjo akordeono ir mandolinos muzika, o arfa ir gitara grojantieji pasitiko visus, ateinančius į Konfederacijos parko salę, kur vyko šventė. Jubiliatei sveikinius atsiuntė karalienė Elžbieta, popiežius Pranciškus, Kanados premjeras Justin Trudeau. Pasveikinti Helen Stakėnienės atvyko ir Lietuvos garbės konsulas Albertoje Tony Kasper kartu su žmona Sylvia, Kalgario lietuvių bendruomenės nariai. Jai buvo nupintas ažuolo

Šimtametę jubilatę Helen Stakėnienę kartu su „Klevelio“ šokėjais vainikas, o bendruomenės narė Violeta Levandauskienė nurišo lietuviškąjį šiaudų sodą, kuris buvo pakabintas virš sėdinčios jubilatės.

Kalgario tautinių šokių grupė „Klevelis“ ta proga šoko tautinius šokius. **Inf.**

Dr. Alinai Kšivickienei – 100 metų

Lapkričio 20 d. dr. Alinai Kšivickienei suėjo 100 metų

2017 m. lapkričio 19 d. į ant kalvelės pastatytą namą Dundas miestelyje rinkosi svečiai pasveikinti kitą dieną, lapkričio 20-ąją, savo 100-ąjį gimtadienį šventusios dr. Alinos Kšivickienės.

Jos jaukiuose namuose, kur paveikslai byloja apie gerą šeiminių skonių, suvažiavo pulkelis lietuvių ir jau seniai jubilatės pažįstama filipiniečių šeima, kuri rūpinasi ja, padedant plačiai jų giminei; kaimynai, taip pat ją aplankančios sveikatos profesionalės, o labai maloniai pasitiko visus Vytas Valaitis. Ties židiniu pakilusiais raudonais balionais, žyminčiais gražų amžių, žydinčiomis gėlių puokštėmis ant staliukų, pasipuošusi su svečiais

sveikinosi ir pati jubilatė. Po krikšto sūnaus Jurgio Valaičio sveikinimų, po lietuviškų dainų, kurias dainavo visi lietuviai, vadovaujant Vaidotui ir Žibutei Vaičiūnams, skambėjo *Ilgiausių metų*, degė lygiai šimtas žvakių ant torto.

Paklausta, kur slypi ilgaamžiškumo paslaptis, jubilatė atsakė taip:

– Reikia įdomautis gyvenimu, visu kuo, galvoti, savo protą lavinti. Aktyvus protas turi būti. Daugiau nieko nereikia. Mano tėvas mane mokino nuo 9 metų. Ir sakydavo: „Tu niekad nesididžiuok, kad baigsi aukštą mokslą, net jeigu būsi profesorė, nes kitas gal dar geriau už tavę padarytų, jeigu turėtų sąlygas“.

Vėliau pakalbintas J. Valaitis tik patvirtino jos žodžius: „Ji yra labai ypatingas žmogus, savarankiška, žino, ko nori, su ja įdomu pasikalbėti apie politiką ar kitomis temomis. Be pusės valandos mūsų telefoniniai pokalbiai nesibaigia, nes vis turime kalbos apie rinkimus JAV, Kanadoje, apie olimpiadas, sportininkus, bendruomenės gyvenimą, kas dabar atsitinka su lietuvių kalba, kas vyksta parapijoje. Ką bepasakytum, ji turi savo nuomonę... Kadangi mano tėvai ją pažinojo, ji tapo mano krikšto mama. Mano mamai ypač būdavo įdomu pasikalbėti su Alina. Ir tai nebuvo pasikalbėjimai apie vaikų auginimą ar kaip prižiūrėti ūkį – tai buvo aukštesnio lygio pokalbiai. Ji labai apsišvietusi, apsiskaičiusi.“

Dr. Alina Kšivickienė gimė tada, kai

Lietuva nebuvo žymima žemėlapiuose, nes buvo Rusijos dalis. Jos tėvas, teisininkas, baigęs universitetą Petrapilyje (dabar Peterburgas), ten ir dirbo, todėl ji ir gimė netoli Petrapilio, Velikije Luki. Kai Lietuva 1918 m. paskelbė nepriklausomybę, 1919 m. tėvai sugrįžo į Lietuvą, kartu parsiveždami ir visai mažytę Aliną. Šeima apsigyveno Marijampolėje.

– Mano tėtė žemaitis užkietėjęs lietuvis, žinai, kaip visi žemaičiai – tą vakarą pasakojo dr. A. Kšivickienė. – Jis vedė mano mamą, lenkaitę, nes ji jam patiko, kadangi turėjo proto, buvo taip pat baigusi Petrapilio universitetą, o mergaitės tuo metu universitetų nebaigdavo... Bet jis jai iškėlė sąlygą: jeigu tu nori ištekti už manęs, tai turi išmokti lietuviškai, nes mano vaikai turės augti Lietuvoje ir kalbėti lietuviškai. Ir mamytė, vargšėlė, tokiam amžiuje mokinosi. Sunku buvo. Jai „kėdė“ išeidavo „kede“, bet išmoko ir kalbėjo lietuviškai visai be jokio akcento. Atvažiuodavo močiutė, kuri buvo tikra lenkė, ir mus išmokino lenkiškai. Mano tėvai turėjo 4 vaikus, bet vyresnysis mirė dar mažukas. Mes, likę trys – dvi sesutės ir broliukas – augome namuose, bet broliukas, būdamas trejų su puse metų, žuvo. Aš tada buvau tik 8 mėnesių.

Užaugusi ji baigė Rygiškių Jono gimnaziją. Paskiau išvažiavo studijuoti į Kauną, į Vytauto Didžiojo universitetą, nes Vilnių buvo užėmę lenkai. Pa-

klausta, kas smagiausia ir gražiausia jos gyvenime, atsakė, kad jaunystės laikai, studijuojant universitete:

– Universitete visada linksma. Buvo daug studentų korporacijų. Jūsų laikais jų turbūt jau nebebuvo... Kai atėjo komunistai, kurse buvo išrinkti atstovai: viena mergaitė ir vienas berniukas. Aš buvau išrinkta būti mergaičių atstove, o studentus berniukus atstovavo vieno ūkininko sūnus. Mus tuojau pašalino iš universiteto. Mūsų kursas norėjo išsiskirstyti. Mes augome laisvoje Lietuvoje, tai mes galvojome, kad turime daug ką pasakyti. Bet aš tada sakiau: kad jau mane pašalina, tai, vadinasi, jau manim nepasitiki...

Kai prasidėjo Antrasis pasaulinis karas, ji su inžinieriumi vyru Jonu Kšivickiu išvyko į Vokietiją, kaip ir daugelis lietuvių. Paskiau – darbas ligoninėje, kelionė į užjūrius, darbai lietuvių bendruomenėje, kur ypač daug dirbo jos vyrai, kuris yra ir vienas iš Hamiltono „Talkos“ banko steigėjų.

Gražaus jubiliejaus proga sveikinius ir linkėjimus dr. Alinai Kšivickienei atsiuntė Kanados ministeris pirmininkas Justin Trudeau, karalienė Elžbieta II-oji, jos atstovė Kanadoje Julie Payette ir Ontario provincijoje – Elizabeth Dowdeswell, Hamiltono meras Fred Eisenberger, Ontario ministerė pirmininkė Kathleen Wynne.

Ilgiausių metų, dr. Alina Kšivickiene!

R. Žemaitytė-De Iuliis

ŠV. KALĖDŲ ir Naujų metų proga

Lietuvių Evangelikų
Liuteronų Išganytojo
parapija nuoširdžiai sveikina
VISĄ LIETUVIŲ BENDRUOMENĘ.

Gimusio Išganytojo šviesa tešviečia mūsų gyvenimo kelyje!

Malonių Kalėdų švenčių ir sveikatos pilnų Naujų 2018 metų

visiems klubo nariams ir
„Vilniaus Manor“ gyventojams
nuoširdžiai linki –

Toronto lietuvių pensininkų
klubo valdyba

Šventų Kalėdų

proga sveikinam visus londoniečius ir visus pažįstamus, linkėdami linksmų švenčių ir

Dievo palaimos Naujaisiais metais –

Londono Šiluvos Mergelės Marijos parapijos tarybos pirm. Laisvis Sergautis, parapijiečiai ir prel. J.Staškevičius

Prisikėlimo parapijos sporto klubas "Aušra"

SVEIKINA VISUS NARIUS IR RĖMĖJUS SU

šv. Kalėdom ir Naujaisiais metais

www.ausra.net

Sveikiname

visus Delhi-Tillsonburg apylinkės lietuvius

Kristaus gimimo

švenčių proga !

PRANAS PARGAUSKAS,
Delhi Šv. Kazimiero parapijos tarybos pirmininkas
prel. JONAS STAŠKEVIČIUS,
klebonas

Hamiltono ateitininkų Stulginskio

kuopos nariai sveikina visus ateitininkus ir prijaučiančius su

Šv. Kalėdomis, linki ramybės, taikos ir Dievo palaimos

Naujaisiais metais.

Garbė Kristuje

Montrealio bendruomenėje

Montrealio baltiečių kūrybos paroda

Aušra GERALAVIČIŪTĖ

Spalio mėnesį Montrealio lietuvių menininkai turėjo dar vieną galimybę parodyti savo kūrybinius darbus ir susitikti su meno mėgėjais. Spalio 13-tą dieną "Baltic Artist's Association of Montreal" surengė dar vieną šios organizacijos metinę parodą. Šiais metais BAA šventė savo penkioliktuosius veiklos metus. Vernisažo metu jaukioje galerijoje *Viva Vida*, Point Claire rajone, buvo apsilankę apie 100 meno gerbėjų, kurie tą vakarą galėjo ne tik pasigrožėti menininkų darbais, bet ir pabendrauti su jų autoriais, pasivaikšioti Baltiečių meno sąjungos narių paruoštomis vaišėmis. Ann Kruzelecky, BAA pirmininkė, padėjo visiems prisidėjusiems prie šios gražios parodos savo darbais, energija ir entuziazmu. Savo kalboje pirmininkė padėjo ir visiems rėmėjams už finansinę paramą, kuri padėjo surengti šią parodą, bei garbės svečiui Roberts Klaiše, (Latvių Montrealio tarybos pirmininkas, Latvijos garbės konsulas Kvebeke). Buvo suteiktas žodis ir Roberts Klaiše, kuris drauge džiaugėsi BAA penkiolikos metų kūrybinio bendradarbiavimo švente ir ragino visus toliau tęsti organizacijos veiklą.

Parodai buvo pateikta daugiausia paveikslų, tapytų aliejiniais ir akrilinėmis dažais. Taip pat buvo ir keletas fotografijos darbų. Pačios galerijos jaukumas suteikė parodai savotiško žavingumo, o galerijos vie-

Baltiečių menininkų paveiksai šiemetinėje parodoje

šioje – galimybę lankytojams aplankyti ir jaukias kavines netoliese, pasivaikšioti prie upės, pasigėrėti rudenįjančia gamta.

Parodoje, kuri vyko visą savaitę, apsilankė apie 300 lankytojų, o parodos atidarymo/vernisažo metu susirinko apie 100 žmonių.

BAA organizacijai priklauso trijų Baltijos valstybių menininkai iš Montrealio; didesnė dalis narių yra lietuviai. Ši organizacija rengia susirinkimus savo nariams, kiekvieną kartą pakviesdama pašnekovą-svečią su savo meniniais darbais ir jų kūrybos istorija bei vizijomis. Kiekvienais metais yra ruošiamas ir Kalėdinė šventė su vaišėmis, programomis ir loterijomis. Nepamirštami ir vasariniai susijungimai. Organizacija skatina prisijungti naujus narius, kurie turi gyslelę menui ar tiesiog yra meno mėgėjai. Baltiečių menininkų organiza-

cijoje asmenys, turintys bendrų interesų, turi progos pasidalinti savo mintimis ir sumanymais, o kiekvieno susirinkimo metu – susipažinti vis su nauju menininku ir jo darbais, kažko naujo atrasti kitų bendraminčių veikloje.

Linkime ir toliau šiai meno organizacijai plėtoti savo veiklą ir tęsti lietuviško, latviško ir estiško meno kūrybą Montrealyje.

Inf.

Parodos paveikslas

Parodos atidarymo akimirka

Lietuvaitei fotografei pirmoji premija

Montrealio lietuvių fotografė Raimonda Bieliauskaitė laimėjo pirmą premiją nuotraukų konkurse „La montagne en images 2017“. Konkursą kasmet ruošia Montrealio miestas ir „Les amis de la montagne“ grupė žmonių, kurie prižiūri Montrealio kalną Mont Royal ir kurie rengia įvairius renginius per visus metus. Daugiau šio konkurso nuotraukų galima matyti tinklalapyje www.lemontroyal.qc.ca

Inf.

Raimonda Bieliauskaitė ir jos apdovanota fotografija

Montrealio lietuvių šventės

Šv. Kazimiero parapija liepos 17-ąją šventė Šv. Onos draugija globėjos šventę. (iš k.1 ntr.) Draugijos komiteto narės Linda Visockytė-Poole (k.) ir Mary Ženaitienė įteikia Mišių aukas kleb. Pauliui Mališkai

(2 ntr.) Šventėje dalyvavo gausus būrys narių ir svečių.(iš k.) Joana Blauzdžiūnienė, Julie Norkeliūnaitė-Hanusiak, Romas Matulevičius (svečias iš Lietuvos), stovi (iš k.) Alice Skrupskytė, Vida Lietuvninkaitė, Nijolė Matulevičiūtė-Šukienė, Pat Pingitore, Roma Lietuvninkaitė-Pingitore, Ken Porter

(3 ntr.) Šiai šventei draugijos komitetas svečiams paruošė šiltus pietus ir turtingą saldumynų stalą. Prie jo stovi (iš k.) Lucy Mikalajūnienė, Linda Visockytė-Poole, Mary Ženaitienė ir Helen Kurylo-Porter 1 ir 3 ntrs. Pat Pingitore, 2 - A. Mikalajūno

Kanados lietuvių dienos Otavoje

Iš k. (1 ntr.) prie tautodailininkų rankdarbių stalų. (2 ntr.) Juostų audimą rodo Alma Staškevičiūtė-Drešerienė ir jos dukra Natalija. (3 ntr.) Su margučių marginimo menu supažindina Irena Adamonytė-Satkauskienė ir jos dukros Diana (k.) ir Monika R.Satkausko ntrs.

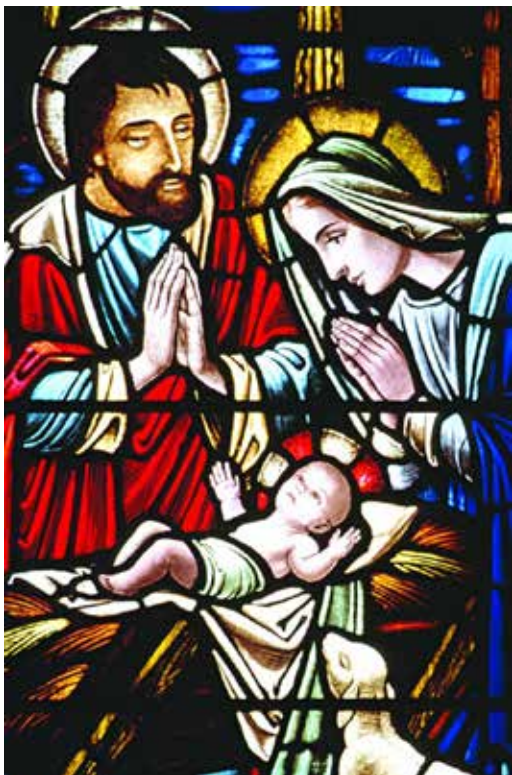
Populiarūs rudens renginiai Montrealio lietuvių bendruomenėje - „Spaghetti“ vakarienė ir kitos parapijų šventės. Daivos Blynaitės nuotraukose: (k.) „Spaghetti“ vakarienėje „Gintaro“ šokėjai Ariana Castanheiro, Kirk Glowacki ir kiti neleido niekam nuobodžiauti; (d. žemiau) Aušros Vartų parapijos šventėje svečiai ir rengėjai

**MONTREALIO AUŠROS
VARTŲ PARAPIJA**
sveikina visus pasaulio lietuvius
šv. Kalėdų proga
ir linki visiems
laimingų Naujųjų metų!
Klebonas, komitetas,
choras ir parapijiečiai

Aušros Vartų parapijos vakarienės metu Lina Mickienė parduoda loterijos bilietus

Sveikiname

mielus tautiečius, savo artimuosius, gimines,
draugus, pažįstamus, jų šeimas
Kristaus gimimo ir Naujųjų metų
švenčių proga,
linkėdami visiems Betliejaus šviesos,
skaidraus džiaugsmo, gausios
Dievo palaimos ir geriausios sėkmės
Naujaisiais metais

- * Valė, Vincas ir Jonas BALIŪNAI
- * Marija BORUSIENĖ ir vaikai
– Danutė, Algimantas ir Roma su šeima
- * Birutė ir Vytautas BIRETOS
- * Rima (BUMBULTĖ), Mark ir Hannah DORNFELD
- * Fredas, Linda (Keršytė), Krista, Christian GOTTHANS
- * Zuzana JONIKIENĖ
- * Martynas JONUŠAITIS, Oakville, ON
- * Jonas ir Stasys KARECKAI, Hamilton, ON
- * Rita ir Juozas KARASIEJAI
- * Ina ir Ian KAVANAGH
- * Ramutė KUDIRKIENĖ, London, ON
- * Gražina LAPIENĖ

- * Gražina, Albina ir Antanas LAURINAIČIAI
- * Adelė LEDIENĖ
- * Birutė MATULAITIENĖ
- * Marija MIKELĖNAS-McLOUGHLIN
- * Stasė ir Jonas NARUŠEVIČIAI, Chambly, QC
- * Viktoras, Rita NAVICKAI ir šeima, Tillsonburg, ON
- * Lina EINIKIENĖ
- * Rūta ir Kęstutis POŠKAI, Wasaga Beach, ON
- * Vitalija PEČIUKAITYTĖ
- * Dalia, Eglė, Genius PROCUTOS
- * Marytė RYBIENĖ, London, ON
- * Gedas ir Dana SAKAI
- * Danutė STAŠKEVIČIENĖ, Verdun, QC

- * Adolfas SEKONIS
- * Liuda STULGINSKIENĖ
- * Sofija SKUČIENĖ ir sūnus Zigmantas, Montreal, QC
- * Hilda SIMANAVIČIENĖ
- * Tyrūnė SIČIŪNIENĖ
- * Kristina, Mindaugas, Skaistė ir Melisa STRUMKIAI
- * Aldona STANAITIENĖ ir šeima, Hamilton, ON
- * kun. Vytautas STAŠKEVIČIUS, Mississauga, ON
- * Petras ir Gražina STAUSKAI
- * Birutė TAMOŠIŪNIENĖ
- * Vida (BUMBULTĖ) ir Bob WHITE
- * Margarita ZUBRICKIENĖ
- * Irena ŽEMAITIENĖ
- * Kristina ŽUTAUTIENĖ ir sūnūs

Vėl kitos Kalėdos

Oras atšalo, ir žiema arti,
Ir šv.Kalėdos jau netoli,
Gal danguj skaisti žvaigždė
vėl sužibės?
ir šv.Kūdikio gimimo dieną
paminės?

Leisk, kad į pasaulį
Vėl ateitų dangiška šviesa,
Be kurios pasaulį dengia tamsuma.
Visiems dabar reikia tos šviesos,
Gal tada negeri žmonės
Pykti ir kariaut nustos...

Ta tamsuma palietė tautas,
Nelaimės liejas į visas,
Kur žiaurumas valdo jų sielas
Širdyse meilės nebėra,
Žmonės netiki, kad tai klaida...

Leisk, kad į pasaulį ateitų
Tavo dangiška šviesa,
Ir ją matytų kiekviena tauta.
Kas tas tautas apšvies.
Jeigu tos žvaigždės nėra,
Ir Kalėdų naktį bus tamsa?

Iš netolimos istorijos

EXPO 67: kai susitiko dvi Lietuvos

Šiomet tyliai beveik neprisiminta praėjo dar viena sukaktis. Lygiai prieš 50 metų 1967 balandžio – spalio mėnesiais Montrealyje buvo surengta tarptautinė paroda (EXPO) „Žmogus ir jo pasaulis“. Parodos palikimas – įdomūs statiniai lig šiol puošia Montrealio miesto panoramą, o spalvingas reginys, išgarsinęs miestą visame pasaulyje, dar labai gyvas montrealiečių prisiminimuose.

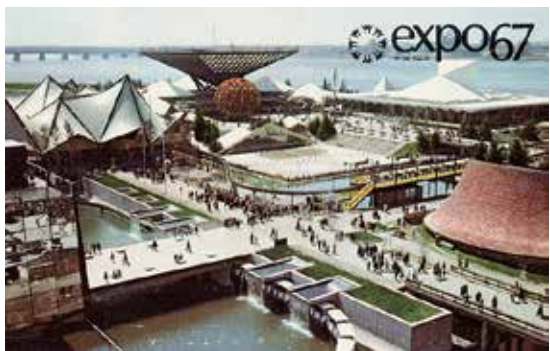
Montrealio lietuvių bendruomenei EXPO dienos primena kitą įvykį. Pasitraukę iš Lietuvos į Vakarus, palikę savo artimuosius, pradėtas karjeras ar mokslo darbus, lietuviai išsibarstė po pasaulį, bet godžiai gaudė atsitiktines žinias iš „tos Lietuvos“, kurią juosė sovietinė geležinė tylos siena. Montrealyje vykusioje parodoje buvo ir Sovietų Sąjungos paviljonas, kurį puošė Lietuvos dailininkų darbai: tai J.Mikėno „Pirmosios kregždės“, spalvingas V.Stoškaus ir A.Garlausko vitražas. O žinia, kad tradicinėje EXPO meno programoje dalyvauja „Lietuvos“ ansamblis, bus rengiama Lietuvos diena sujau-dino lietuvius, visus sukėlė ant kojų. Tai juk pirmoji akistata po 20 metų su savaisiais – su lietuviais iš „tos Lietuvos“. Apie tas dienas, kai Montrealyje susitiko dvi Lietuvos – pasilikusi ir išvažiavusi, prisiminimais sutiko pasidalinti **Vincas Piečaitis**, tais metais su žmona Silvija ir šeima gyvenęs Montrealyje:

– Tuo metu dirbau netoli parodos, tad su žmona vakarais pėsti nueidavom ten beveik kiekvieną dieną. Lankėm visus paviljonus, ir, žinoma, sovietų taip pat – daug raketų, kosmosui skirta daug vietos. Bet labiausiai laukėm „Lietuvos“ ansamblio pasirodymo, buvo paskelbta, kad bus Lietuvos diena. Salė, kurioje jie koncertavo, nemaža, susirinko gal 400-500 žmonių, žinoma, daugiausia lietuviai. Prisimenu lietuvaikių pasirodymą – programa buvo tikrai gera. Tik mane nustebino jų tautiniai drabužiai. Mes čia, Kanadoje, stengėmės įsigyti juos kuo įvairesnius, pagal Tamošaičių surinktą istorinę medžiagą jie niekad nebuvo vienodi. Skyrėsi raštais, spalvomis ir apdaila. O „Lietuvos“ ansamblio šokėjai išėjo vienodais drabužiais – kaip uniformomis. Šokėjos pasirodė netgi trumpais, plačiais sijonėliais – tai neįprasta tautiniam menui. Bet mums vis tiek buvo malonu matyti saviškius, girdėti lietuviškas melodijas. Kai ansamblis atliko paskutinį numerį, salėje buvę lietuviai atsistojo ir užgiedojo himną *Lietuva, tėvyne mūsų*. Ansambliciai kelias minutes scenoje stovėjo sustingę, apstulbę, nežinodami, ką daryti. Po kelių minučių jų prižiūrėtojai ar vadovai susigriebė, paleido garsines sirenas, šokėjus tiesiog stumdami nuo scenos. Matėsi, kad jie nesitikėjo tokios staigmenos. Norėdami nutildyti giedančius, tai užgesina šviesą, tai vėl uždega, paskui labai garsiai paleido kitą muziką. Bet himną sugiedojome iki galo... Salėje buvę žurnalistai kitataučiai ne visai suprato, koks čia sumišimas. Jiems buvo paaiškinta, kad tai nėra antisovietiškas veiksmas, Kanados lietuviai taip pasveikino kitus lietuvius, atvykusius iš okupuotos Lietuvos. Kanados spaudoje šis įvykis buvo aprašytas, Lietuvoje, žinoma, nutylėta.

Mano atmintyje išlikęs dar vienas susitikimas su Kauno politechnikos instituto tautinių šokių ansambliu „Nemunas“. Jie atplaukė į Kvebeką laivu „Puškinas“ irgi dalyvauti parodos koncerte. Mes tarpusavyje susitarėme, kad prieš koncertą atvykusius svečius pasiimsim ir pabendrausime. Taip ir atsitiko, mūsų gal 20 žmonių juos sutikome, pasveikinome ir greitai, nieko neaiškindami, įsodinome į savo automobilius, pažadėję prieš koncertą atvežti atgal. Aš likau paskutinis ir paėmiau likusius svečius – mano globon atiteko *politrukai* ir viena jauna studenčiokė, kuri nelabai suprato, kas čia vyksta ir bijojo net kalbėti. Jos vyresnieji palydovai irgi buvo įsitempę, įtarūs, bet nurašė, kad mes tik norim parodyti Montrealį, pavaišinti pietumis. Kai po pietų juos apdalinome kanadietiškomis piniginėmis dovanėlėmis,

Lietuvos skulptoriaus J.Mikėno „Pirmosios kregždės“ buvo pristatytos parodoje

Bendras EXPO 67 vaizdas

Sovietų Sąjungos paviljonas, kuriame vyko Lietuvos diena

jų nuotaika lyg ir pasitaisė, sumažėjo baimė, buvo šnokesni. Buvo geras koncertas, paskui šokiai lietuvių Vytauto Didžiojo klube – vėl visi bendravome, vaišinomės. Tiesa, ansamblio vyresnieji ar prižiūrėtojai dar bandė drausti, bet studentai neklausė.

Kitą rytą lietuvaikių laivas turėjo išplaukti. Ant krantinės rytą be jokio išankstinio susitarimo susirinko arti 200 tautiečių. Padarėme ratą, šokėjai padarė savo ratą, ir buvo labai šilta draugiška nuotaika. Paskui visi suėjo ant denio ir dainavo; mes dainavome, atsimenu, dainą apie Šešupę ar Suvalkiją. Kas nežinojo žodžių, užrašėme ant lapo ir perdavėme. Kai laivas jau pradėjo tolti nuo kranto, ansambliciai metė link kranto savo tautines juostas lyg tiesdami tiltą – buvo neužmirštas vaizdas. Prisimenu, verkė išplaukiantys, ir mes, pasiliekančios, verkėme... Eilinį kartą pajutom, kad Tėvynės ilgesys neišblėsęs.

Po EXPO jau tarsi atsidarė durys, Kanadoje pradėjo lankytis ir kiti tautiečiai, žinoma, kaip Sovietų Sąjungos atstovai, tad ir laikėsi labai santūriai, vengdami bet kokių atviresnių pokalbių ir bendravimo. Ypač santūrus buvo V.Noreika. Su kitais, V. Daunoru, E. Kaniava mieliai bendravome ir artimiau, prie laužo Henriko Nagio vasarvietėje ir namuose, ir neįsijautė kokio nors nepasitikėjimo, tik labiau supratome jų baimes ir elgesį.

Pasakojimą užrasė SK

LONDONO ONT. LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS VALDYBA

*švenčių proga sveikina visus
Londono lietuvius ir linki Kūčių
vakaro ramybės, linksmo Šventų
Kalėdų ryto ir laimingų Naujų
2018 metų!*

*Amžinoji
šviesa*

tegu mums skelbia ramybę, meilę ir taiką, skrodžia per baisiausią tamsą, rodo žmonijai kelius iš širdies širdin, įžiebia palaimintos ateities viltį.

Kūdikėlio Jėzaus gimtadienio džiaugsmu dalindamiesi, sveikiname tautiečius Lietuvoje bei iševijoje ir linkime, kad visiems užtektų sveikatos, laimės ir gerovės 2018- taisiais

Kanados lietuvių katalikų centras

**SVEIKINAME
VISUS
KALĖDŲ PROGA!**

*Užgimęs KRISTUS teatneša į Jūsų
širdis ir namus ramybę ir džiaugsmą.
Telydi Jus visus ateinančiais metais
Viešpaties palaima.*

**Montrealio Šv. Kazimiero parapijos
klebonas kun. Paulius MALIŠKA ir taryba**

Nuoširdūs sveikinimai

*bei linkėjimai nariams,
bičiuliams ir pažįstamiems*

**šv. Kalėdų ir
Naujų metų proga.**

**PASAULIO LIETUVIŲ INŽINIERIŲ
IR ARCHITEKTŲ SĄJUNGOS VALDYBA**

Dėl žinių teiraukitės www.plias.org

Kanados lietuvių kultūros paveldo dienų 2017 Otavoje akimirkos: koncertai, paroda, mugė

Šventės Padėkos Mišios, kurias aukoja prel. E.Putrimas (ntr. d.)

Toronto Prisikėlimo parapijos metinės šventės pokylyje: parapijos jaunimo ir vaikų choras, (d.) programos vedėjos; dainuoja svečiai - Los Angeles vyrų vokalinis ansamblis "Tolimi aidai"

D. Puterienės ntrs.

Buvę TŽ redaktoriai rašytojas a.a. Č.Senkevičius ir R.Jonaitienė; Lietuvos kankinių parapijos naujojo klebono N.Šmerausko įvedimo išklmės K.Poškaus ntrs.

2017 m. parodos: (iš k.) KLMA parodoje "Siūlas" E.Balkytės-Zubis (Kalgaris) paveiksai ir tautiniai drabužiai (A.Minkevičienės ntrs.); Montrealio baltiečių meno paroda 2017

(Iš k.)Toronto Lietuvių Namų kalėdinėje mugėje 2017 savanorės talkininkės; Vėlinių išvakarėse pagerbtas lietuvių diplomatų atminimas. Žemiau (k.) Toronte, Lietuvių parke, Valstybės dienos proga giedamas Lietuvos himnas

Vankuverio lietuvių vaikų "Pelėdžiukų klubo" moksleiviai ir jų tėveliai bei mokytojai iškyloje Lietuvos garbei

R.Vrubliauskaitės-Tryon ntrs.

Kristaus gimimo švenčių proga

siunčiame nuoširdžius sveikinimus
broliam kunigam, seselėm, visiems
tautiečiam išeivijoje ir Lietuvoje.
Betliejaus žvaigždė tenušviečia visų
mūsų ateities kelius ir testiprina mūsų
tikėjimą bei viltį!

Kanados lietuvių katalikų
kunigų vienybės valdyba

Šv. Kalėdų proga

sveikinu savo gimines,
draugus ir pažįstamus,
linkėdama linksmų švenčių
ir laimingų 2018 metų –

Janina Gurklienė

Linksmų šv. Kalėdų bei laimingų Naujų metų

linkime giminėms,
draugams ir pažįstamiems -

Jurgis Kiškūnas

Silvija ir Vincas Piečiai

sveikina visus gimines ir draugus

šv. Kalėdų ir Naujų metų proga

Kas ir iš kur esame

Kas ir iš kur esame - šeimos ir giminės istorija svarbi ne tik atskiram žmogui, bet ir bendruomenės, tautos istorijos dalis. Nuo seno priimta žinoti savo kilmės šaknis ir pradžią, šeimos tradicijas ir istoriją kaip savo kultūrinės tapatybės ištakas, šiuo metu ne mažiau svarbu žinoti ir genetinės kilmės šaltinį. Apie tai TŽ pokalbis su RAMŪNE SAKALAITĖ-JONAITIENE.

– KLMA tinklalapyje atsirado skiltis apie geneologiją (www.lithuanianheritage.ca/our-people/), kas paskatino rašyti šia tema?

– Su Kanados lietuvių muziejaus-archyvo administratore teko dažnai kalbėtis apie įvairią archyvinę medžiagą, visada su klausimais apie tai, kas domėsis Kanados lietuvių kelione į Vakarų, gyvenimą Kanadoje, kur dings įvairių eilinių ir neeilinių lietuvių asmeninės istorijos ir pasakojimai. Šalia to, kad KLMA dar vis būtinai reikia savanorių, kurie atsimena bendruomenės veikėjus, kad galėtų teisingai kataloguoti jų nuotraukas ir raštus, lietuviai turėtų ir savo pačių šeimų žingsnius įamžinti, kad jų vaikai ir vaikaičiai ir provaikaičiai galėtų suprasti ne tik iš kur jie kilę, bet kokia jų vieta pasaulyje, kur jie priklauso. Aišku, dabar jie yra kanadiečiai, Kanadoje ir priklauso – bet platesne prasme, anksčiau ar vėliau turbūt dažnam ateina noras žinoti apie savo šaknis, kodėl ir kaip jos buvo išrautos, kaip jos prigijo kitame pasaulio krašte.

– Kokie būtų patarimai norintiems sukurti savo šeimos ir giminės medį? Nuo ko pradėti?

– Rašau tinklaraštį (Blog) KLMA tinklalapiui, nes daug kas pradėjo kauptis šeimos medžių kūrimo klausimais. Ten truputį pašmaikštauju apie savo pastangas rengiantis šiam darbui. Siūlau pirmiausiai surinkti visą turimą medžiagą apie tėvus ir gimines, jų keliones ir gyvenvietes; dabartinius giminių adresus, telefonus, el. pašto adresus. Savo, tėvų, vaikų gimimo metrikus. Santuokos dokumentus. Mokslo pažymėjimus, diplomus. Tėvų imigracijos dokumentus. (Daug galima sužinoti, jei atplaukė laivu, per Pier 21 įstaigą Halifakse).

Nuotraukas surūšiuoti atskirose dėžėse pagal šeimą ir asmenį – tėvo, motinos ir t.t. Po to reikia nuspręsti, kiek giminių įvesti į savo tinklą. Visus? Tik savo? Savo ir sutuoktinio? Tik Šiaurės Amerikoje? Aš iš karto galvojau apie kažkokį albumą, kuriame tilptų kiekvienos šeimos nuotrauka ir trumpi aprašymai. Net juokinga – šiame technologijos amžiuje tai jau labai senoviškas metodas. Dabar geriausia sudaryti tinklalapį arba Facebook puslapį, kurį visi (pvz., giminės) gali skaityti ir prie jo prisidėti.

Norint juos išlaikyti ilgesniam laikui, dokumentus ir nuotraukas reikės suskaitmeninti (Scanning) ir įvesti į tą FB puslapį ar tinklalapį. Nuotraukas ir dokumentus tada galima sudėti į atitinkamas archyvinės dėžės ar vokus ir atiduoti, pvz., KLMA. Visur dabar savo archyvų išlaikymui skaitmeniniai variantai yra patys naudingiausi. Žinovų teigimu, nuotraukas lengviausiai įvesti į atmintukus („Memory Sticks“, „Flash Drives“). Jeigu patys neturim priemonių ar įgūdžių elektroniniu būdu įvesti tokią medžiagą, gal gali ateiti į talką vaikai ar vaikaičiai. Jie tikrai mokės arba išmoks tai padaryti, ir bus labai įdomus ir gražus pratimas kartu pabendraujant su tėvais ar seneliais.

– Kiek toli ir kur nuvedė paieškos? Kokie buvo netikėtiausi, įdomiausi atradimai giminės istorijoje?

– Paieškos kol kas nenuvedė daug toliau, negu dabar jau žinomos „lentelės“. Susidomėjau ancestry.ca patarnavimais ir pasiunčiau „DNA“ pavyzdį tyrimui, iš kurio sužinojau, kad esu 99%

lietuvė. Save įregistravus su *Ancestry*, atsiliepė giminaitis iš mamos pusės, kuris gali būti trečios eilės pusbrolis, gyvenantis Pensilvanijoje. Tai būtų palikuonis mano senelio brolio, kuris išvyko iš Lietuvos dar prieš karą ir dirbo kasyklose. Dokumentai rodo, kad mamos jauniausias brolis to dėdės kvietimu ir išvyko iš Vokietijos pabėgėlių stovyklos į Ameriką, apsigyveno New Jersey, kur dar gyvena mums gerai pažįstamas pusbrolis. Dar nespėjau paskirti laiko platesniems tyrinėjimams ir tolesnių ryšių mezgimui. Tam reikia laiko ir nusistatymo, nes tokia užduotis be darbotvarkės neįveikiama!

– Kokie būtų patarimai norintiems sukurti savo šeimos ir giminės medį? Nuo ko pradėti?

– Rašau tinklaraštį (Blog) KLMA tinklalapiui, nes daug kas pradėjo kauptis šeimos medžių kūrimo klausimais. Ten truputį pašmaikštauju apie savo pastangas rengiantis šiam darbui. Siūlau pirmiausiai surinkti visą turimą medžiagą apie tėvus ir gimines, jų keliones ir gyvenvietes; dabartinius giminių adresus, telefonus, el. pašto adresus. Savo, tėvų, vaikų gimimo metrikus. Santuokos dokumentus. Mokslo pažymėjimus, diplomus. Tėvų imigracijos dokumentus. (Daug galima sužinoti, jei atplaukė laivu, per Pier 21 įstaigą Halifakse).

Nuotraukas surūšiuoti atskirose dėžėse pagal šeimą ir asmenį – tėvo, motinos ir t.t. Po to reikia nuspręsti, kiek giminių įvesti į savo tinklą. Visus? Tik savo? Savo ir sutuoktinio? Tik Šiaurės Amerikoje? Aš iš karto galvojau apie kažkokį albumą, kuriame tilptų kiekvienos šeimos nuotrauka ir trumpi aprašymai. Net juokinga – šiame technologijos amžiuje tai jau labai senoviškas metodas. Dabar geriausia sudaryti tinklalapį arba Facebook puslapį, kurį visi (pvz., giminės) gali skaityti ir prie jo prisidėti.

Norint juos išlaikyti ilgesniam laikui, dokumentus ir nuotraukas reikės suskaitmeninti (Scanning) ir įvesti į tą FB puslapį ar tinklalapį. Nuotraukas ir dokumentus tada galima sudėti į atitinkamas archyvinės dėžės ar vokus ir atiduoti, pvz., KLMA. Visur dabar savo archyvų išlaikymui skaitmeniniai variantai yra patys naudingiausi. Žinovų teigimu, nuotraukas lengviausiai įvesti į atmintukus („Memory Sticks“, „Flash Drives“). Jeigu patys neturim priemonių ar įgūdžių elektroniniu būdu įvesti tokią medžiagą, gal gali ateiti į talką vaikai ar vaikaičiai. Jie tikrai mokės arba išmoks tai padaryti, ir bus labai įdomus ir gražus pratimas kartu pabendraujant su tėvais ar seneliais.

Ačiū už pasidalijimą paieškų patirtimi ir labai konkrečiais patarimais.

Taip audžia tvarte savo bylą
Kalbėdamiesi gyvuliai.
Paskiau į parytį nutyla
Ir lieka metams nebyliai.

Matas Bagdonas

KŪČIŲ VAKARĄ Kaip kalba gyvuliai

Kai naktį Betliejaus miestely
Mūs Viešpats užgimė tyliai,
Prieš Jį atsiklaupė ant kelių
Ir nekalbingi gyvuliai.

Pasveikino jie Visagalį,
Užtat juos Marijos Sūnus
Palaimino, suteikdams galią
Kalbėtis kartą per metus.

Todėl yra toks pavadinimas,
Kad vieną kartą per metus
Kalbėtis gyvuliai imas
Ir savo pasakot vargus.

Tas kartas būna Kūčių naktį,
Kai gimsta Betliejui Jisai.
Tad gyvulių kalbas susekti
Jau žmonės stengiasi seniai.

Jas ne kiekvienas gal' girdėti.
Kas nor kalbų tų paklaustyti,
Tur' per metus pasižadėti.
Kas vakars melstis ir kas ryt.

Bet to, tas turi dar atminti,
Kad būtų geras gyvuliams.
Ne tik kad mušt arba kankinti –
Net bart negalima jų jam.

Labiausiai mėgsta gyvulėliai
Ir būna jiems labai smagu,
Jei juos atlanko piemenėliai
Pasiklaudyti jų kalbų.

Tada linksmi tarp savęs šneka
Ir džiaugiasi piemenėliu.
Gražiausias pasakas jau seka
Iš keisto būrio gyvulių.

Smarkus arklys ir lėtas jautis
Visus pamoko iš širdies,
Kaip su vilkais jiems reikia kautis
Dienos šviesoje, tamsoje nakties.

Silpna avis kalbų tų klauso
Ir dreba jos švelni širdis.
Ėriukui šnabžda ji į ausį,
Kaip tur nuo vilko bėgti jis.

O baltos žasys, margos antys
Svajoja apie tuos kraštus,
Kur jų laukinės giminaitės
Praleidžia ištisus metus.

Senelio istorija – mūsų gyvenimo dalis

Lietuvos šeimos, buvusios perskirtos daugiau kaip 50 metų, stengiasi kaip nors daugiau sužinoti apie brangių žmonių likimus, kad kiekvieno iš jų gyvenimas papildytų šeimos istoriją. Viena iš tokių šeimų – Bagdonai, kuriuos kaip ir daugelį kitų II Pasaulinis karas perskyrė visiems laikams: vieni – Regina Bagdonaitė ir jos tėvas Rimas, atsidūrė Vakaruose, kiti toli Rytuose, Sibire.

Mato Bagdono gyvenimo datos rodo jį buvus nuosekliu nepriklausomos Lietuvos veikėju ir patriotu, palikusių pėdsaką švietimo, mokslo, nepriklausomos spaudos ir politikos srityje.

Gimęs Suvalkijos ūkininkų šeimoje, stiebėsi link šviesesnio gyvenimo, siekė mokslo. Baigė Marijampolės gimnaziją, 1914-1915 m. studijavo Maskvos universiteto Matematikos fakultete, 1920 m. Berlyno universitete klausė matematikos kursą, studijavo Vytauto Didžiojo universitete. 1915-1918 m. Vilniaus lietuvių gimnazijos matematikos ir fizikos mokytojas. 1917 m. Vilniaus konferencijos dalyvis. 1918-1919 m. Lietuvos užsienio reikalų ministerijos tarnautojas, 1921-1923 m. – Kauno „Aušros“ gimnazijos mokytojas. 1923 m. agentūros ELTA direktorius. 1923-1925 m. dirbo užsienio reikalų ministerijoje. 1921-1922 m. ir 1927-1928 m. dienraščio *Lietuva* vyriausias redaktorius, 1935 m. *Lietuvos naujienos* vienas redaktorių. 1922 m. Lietuvių rašytojų ir žurnalistų sąjungos steigėjas, Lietuvos žurnalistų sąjungos narys.

Spaudoje bendradarbiavo nuo 1910 m. Rašė į leidinius *Aušrinė*, *Ateitis*, *Viltis*, *Vienybė Lietuvninkų*, *Lietuva*, *Trimitas* ir kt. Pasirašydavo slapyvardžiu *A. Vabalkšnis*. Vėliau rašinius spausdino leidiniuose *Tauta*, *Laisvė*, *Karys*,

Regina (Lialia) Bagdonaitė-Feeney

dieną parašyti mūsų šeimai knygą apie mūsų šeimos istoriją, ir šiuo metu rašau – lietuvių ir anglų kalbomis. Man yra svarbu įamžinti mūsų šeimos lietuvišką praeitį, kad sekančios kartos žinotų ir neužmirštų apie jų lietuvišką kilmę.

– **Kas paskatino aprašyti jo gyvenimą ir surinkti jo kūrybą?**

Mano močiutė perdavė senelio kūrybą mano tėvui 1976 m. Vilniuje. Močiutė išsivežė senelio eilėraščius su savimi iš Kauno, kai buvo ištremta į Sibirą 1948 m.; ji grįžo atgal į Lietuvą 1969 m. Mano močiutės svajonė buvo, kad vieną dieną būtų išleista knyga su Mato Bagdono kūriniais. Šiomet rengiu tą knygą – praėjus 60 metų po senelio mirties! (Čia būtų atskira nuo Bagdonų šeimos istorijos knyga). Pirmasis senelio eilėraštis, kurį aš turiu, buvo rašytas 1912 m. Mano a.a. teta Irena Panevėžyje 2014 m. perdavė man senelio paskutinį eilėraštį, rašytą 1956 m.

– **Gal yra išlikusi kokia nors data, kada buvo parašytas eilėraštis *Kūčių vakarą*, kurį spausdiname?**

– Labai gaila, kad nėra datos, kada jis parašė *Kūčių vakarą*. Čia jo ranka rašytas eilėraštis. Tikriausiai rašytas tarp 1925-1945. Matyti, kad

Matas Bagdonas Kaune 1943 m. Paskutinė senelio nuotrauka, kurią mano tėvas išsivežė iš Lietuvos

Lietuvos aidas, *Mūsų rytojus*. Parengė pirmąjį lietuvių kalba algeb-ros uždavinyną (I d. 1918 m.) ir padėjo išversti algebros teoriją, kurią išleido Lietuvių mokslo draugija.

Bet I sovietinė okupacija ir vėliau prasidėjęs II Pasaulinis karas, sugrįžusi sovietinė okupacija neleido tarnauti Lietuvai, išardė buvusią darnią šeimą. Jos istoriją iš dokumentų, dienoraščių, paliktų eilėraščių, artimųjų pasakojimų bando atkurti Kanadoje, Elmwood, ON, gyvenanti Mato Bagdono vaikaitė **Regina (Lialia) Bagdonaitė-Feeney**, kuri mielai dalijasi savo surinktomis žiniomis apie senelio ir šeimos istoriją.

– **Kada susidomėjote savo senelio Mato Bagdono istorija?**

– Susidomėjau su savo senelio ir Bagdonų šeimos istorija, dar būdama jauna mergaitė. Man visuomet buvo įdomu klausytis, kai mano tėvas pasakojo man apie mano senelį ir viską, ką jis savo gyvenime pasiekė – senelis buvo nuostabus žmogus! Su malonumu tėvas man pasakojo apie šeimos gyvenimą Kaune, apie Bagdonų šeimos istoriją Bubautiškių kaime, Prienų rajone. Aš dėkinga, kad mano tėvas mėgo ir norėjo man papasakoti ir kad turėjo kantrybės mano klausimus atsakyti! Mano svajonė buvo vieną

Matas ir Irena Bagdonai vestuvių dieną 1923 rugsėjo 8 d.

pats senelis galvojo knygą suruošti, nes dalis eilėraščių yra surinkti grupėmis – ir daugelis rašyti jo ranka. Šitas eilėraštis iš dalies „Jums, Lietuvos vaikams.“

Aiškinantis šeimos istoriją, Reginai teko rašyti nemažai laiškų, prašymų, kreiptis pagalbos į Lietuvos archyvus, institucijas, kol susirinko nemažas pluoštas dokumentų, pasakojančių apie šeimos likimą, pasibaigus karui. Tarp daugelio dokumentų ir šio sovietinio KGB sprendimo kopija ištremti močiute, jos dukras ir kitus artimuosius į Sibirą.

Gegužės 12, 1948

“Nutarimas. Lietuvos SSR MGB tardymo sk. vyr. tardytojas kpt. Scurov

Radau, kad Irenos Bagdonienės vyras – Matas Bagdonas, buržuazinio režimo Lietuvoje periodu dirbo Užsienio reikalų ministerijoje, 1927-1928 m. Buvo laikraščio „Lietuva“ vyriausias redaktorius ir bendradarbiavo fašistiniuose spaudos organuose. Nacių okupacijos periodu buvo žurnalo „Savaitė“ redakcijos bendradarbis. Šiuo laiku slapstosi...

NUTARIAU: Vokiečių talkininko šeimą, susidedančią iš:

*Lai Betliejaus šventas spindulys
nušviečia mūsų visuomenės ateities
kelius. O paspaudę ranką vieni kitiems
palinkėkime 2018 metais nepamiršti,
jog esame vienos Tautos vaikai.*

**Su šventom Kalėdom ir
Naujais metais!**

**KLB Toronto
apylinkės valdyba**

**Šv. Kalėdų
ir
Naujų metų
proga**

**SVEIKINAME
visus geros
valios žmones –**

*KLB Montrealio apylinkės
valdyba*

Sveikiname visus savo gimines,
draugus, pažįstamus

šv. Kalėdų

proga ir linkime
laimingų **2018** metų –

*Alina, Kazys Žilvyčiai
Mount Hope, Ont.*

Irenos Bagdonienės

Dukters – Irenos Bagdonaitės

Dukters – Živilės-Marijos Bagdonaitės

Sesers – Danutės Bernotaitės

Motinos – Malvinos Bernotienės

Ištremti už Lietuvos SSR ribų į tolimas Sovietų Sąjungos vietas: Scurov

(versta is rusų kalbos)

Matas Bagdonas slapstydamasis tremties išvengė, vėliau jis grįžo gyventi į savo gimtinę Bubautiškėse; ar buvo susitikęs su savo ištremta šeima – neaišku.

Regina Bagdonaitė-Feeney: – Senelis mirė 1957 m. liepos 28, savo gimtuosiuose namuose. Aš buvau 7 metų. Prisimenu, kaip mano tėvas gavo telegramą iš Lietuvos, kad jo tėvas mirė. Pirmą kartą aš girdėjau savo tėvą verkiant. Man širdį spaudžia, kai aš pagalvoju apie savo senelį ir jo šeimą. Koks jam turėjo būti didelis skausmas, ypatingai po 1948 metų... Visuomet mūsų šeima bus dėkinga tiems partizanams, kurie padėjo mano seneliui. Man gaila, kad aš niekada jo nesutikau, bet aš visuomet jaučiu, kad jį pažinojau. Mano meilė Lietuvai yra įgimta, nesvarbu, kad aš Kanadoje gimiau.

Mūsų, Bagdonų, šeimoje, senelio vardas Matas labai gerbiamas: Algio pirmojo sūnaus vardas buvo Arūnas Matas. Mano brolio vardas Ričardas Matas. Mano sūnaus vardas Matas Arūnas. Mano sūnaus duktė – Madeleina. Tetos Irenos vaikaitis Edvino viena duktė yra Matea. Ir tik 2017 m. rugpjūčio 20 gimė jiems sūnus – Matas Potapenko.

Spaudai parengė SK

Kanados lietuvių katalikų moterų draugijos
Lietuvos kankinių parapijos skyriaus valdyba

sveikina visas nares, jų šeimas
bei artimuosius

**Šv. Kalėdų ir
Naujųjų metų
proga**

SUVALKŲ KRAŠTO LIETUVIŲ IŠEIVIJOS SAMBŪRIS

SVEIKINA

LIETUVIŲ BENDRUOMENĘ KANADOJE
su šv. Kalėdomis ir Naujaisiais metais.

Linkime visiems ramių,
džiaugsmingų švenčių bei
darbingų, kūrybingų
Naujųjų 2018-ųjų metų -

SKLIS valdyba

LINKSMŲ

šv. Kalėdų

ir laimingų bei sėkmingų

Naujų metų

linkime visiems savo giminėms,
draugams ir pažįstamiems -

Aldona, Algirdas Vaičiūnai

**Kanados lietuvių katalikų
moterų draugijos centro valdyba**

SVEIKINA

visas savo nares
ir darbuotojas,
"Caritas", Tremtinių
grįžimo fondą, "Vaiko
tėviškės namus" su

**šv. Kalėdomis,
linki Dievo palaimos,
stiprybės ir ištvermės
ateinančiais 2018 metais**

Linksmų

šv. Kalėdų

ir laimingų bei sėkmingų

Naujųjų metų

linkim visiems draugams,
pažįstamiems ir jų šeimoms -

Mary Ellen ir Kęstutis Norkus,
Burlington, ON

Kas jauستا tavyje

Iėjus pro Jurgitos ir Andriaus Gedrių namų Otavoje duris, žvilgsnis pirmiausia stabteli ties dideliu kelių aukštų lėlių namu. Čia gyvena keturios mergaitės: trylikametė Agota, jaunesnės Aušra, Nida ir trimetė Paulytė. Sūnui Lukui vienuolika metų. Kadangi visi vaikai prakalba lietuviškai, yra visiškai aišku, kodėl jaukiame kieme su baseinu yra trispalvė. Visi penki šiuose jaukiuose ir šiltuose visomis prasmėmis namuose gyvenantys lietuviukai kalba labai taisyklingai lietuviškai tarpusavyje ir su šuniuku Luna. Nors jie visi gimę Kanadoje, jų pirmoji kalba – lietuvių.

– Prieš gimstant vyriausiajai dukrai Agotai, nebuvo net minties duoti jai anglišką vardą, tačiau to vardo grožis, jo prasmė ir taip pat įspūdingi tėvuko Juozo pasakojimai apie jo keliones į Lietuvą ir kaip gardžiai jis valgydavo didelius cepelinus restorane Vilniuje "Agotos gryčia" nulėmė, kad dukrą pavadino būtent tuo vardu.

Jurgita atneša didelę dėžę – dukters Nidos projektą anglų mokyklai. Ant jos – Lietuvos žemėlapis, vėliava, miestai, o viduje – mokinukės nupieštas bilietas į Lietuvą, tiesiai į Nidą, kuri tokia brangi mamai, todėl – ir vaikams, kurie į Lietuvą keliauja mamos ir tėčio pasakojimais, nemažai žino apie mūsų kraštą ir ten nuskridę tikrai nesijaus svečiais.

– **Kodėl norite, kad jūsų vaikai augtų lietuviškai?** – klausiu penkių vaikų mamos ir tėtės.

– Vieną dieną nuskris į Lietuvą ir galės susikalbėti – bus labai malonu, – sako Andrius.

– Kaip kitaip gali perduoti vaikams tai, ką turi savyje, tai kas jauستا tavyje tavo tėvų, senelių, svetima kalba? Nesakome, kad yra lengva, yra labai sunku, tačiau mūsų visų – tėvų, močiucių, senelių ir draugų – pastangų dėka, jie mokosi mylėti Lietuvą ir lietuvių kalbą, skaitydami knygas, pasakodami pačių sukurtas lietuviškas pasakas, klausydamiesi įdomių močiucių ir senelių pasakojimų. Kiekvieną vakarą Paulai tėtis dabar skaito Just. Marcinkevičiaus *Grybų karą*, mama – Salomėjos Nėries *Senelės pasaką*, ir jai labai patinka.

– Kai aš augau Hamiltone, buvo kiti laikai. Reikėjo išlaikyti lietuviybę, nes ji gali išnykti: taip mums buvo – išaiškinta tėvų ir senelių. Gal tai ir buvo perdėta, bet mes galvojome, kad

rusas bando ištrinti lietuvius iš pasaulio. Todėl mes, gyvendami Kanadoje, turėjome išlaikyti lietuviybę ir išmokyti lietuvių kalbos, tikėdamiesi, jog vieną dieną gal padėsime Lietuvai atsigausti. O to daryti negalėsime, jeigu nemokėsime lietuviškai, – atsimena Andrius.

– Aš pati užaugusi Lietuvoje, ir man būtų visai nepriimtina, – pritaria Jurgita, – jeigu mano vaikai su mano mama kalbėtų angliškai. Tai būtų didžiausia netektis, nes vaikų santykiai su močiute, seneliais labai svarbu. Jeigu vaikai nebemoka tos kalbos, abi pusės daug praranda. Bet išsaugoti savo kalbą ne taip lengva, – pripažįsta penkių vaikų mama, tačiau ji ir jos vyras atliko didžiulį darbą, savo vaikams įskiepydami protėvių kalbą. – Aš visada noriu grįžti į Lietuvą. Galvojau, nuvyksiu į Kanadą, išmoksiu anglų kalbos ir grįšiu namo. Vėliau – baigsiu mokslus ir tada tikrai grįšiu į Lietuvą. Paskiau – kai padirbėsiu, tada jau – tikrai. Ir tada pasimaišė Andrius...

Lietuvių bendruomenė Otavoje mažytė, bet labai draugiška, visi tolerantiški vienas kitam, padeda, užjaučia. Sužinos iš ko nors, kad tau kas negerai, paskambins, užjaus, padės. Labai daug geranoriškumo, ir tai labai svarbu. Yra atsiradęs tamprus vidinis ryšys.

Jurgitos ir Andriaus Gedrių šeima – tarsi įrodymas, kad lietuviybę gali gyvuoti ir tada, kai nėra didelių bendruomenių, kurios tau planuoja, ką daryti: mokykla, renginiai, visokios lietuvių grupės ir grupelės. Svarbu, kad lietuviybė būtų gyva širdyje, tuomet jos, gyvendamas bet kur pasaulyje, nepamesi.

Rima Žemaitytė-De Iuliis

Otavoje gyvenanti Gedrių šeima (iš k.): Andrius, Lukas, Agota, Paula, Jurgita ir Nida su Aušra

Paslėpti laiko

Rima Žemaitytė-De Iullis

Ateina laikas, kai imame suvokti, kad kiekvienas esame iš kažkur, kad turime savo giminės praeitį, kurios amžius – šimtmečiai, ir ta praeitis lyg šaknys, susipynusios, išsišakojusios, kartais nukeliavusios labai toli, kartais – vis besidriekiančios tose pačiose apylinkėse, kur gyvename. Ateina laikas, kai labai norisi atsakyti į niekieno negalėtus atsakyti klausimus, tarsi sugaudyti tuos, kuriuos kraujo ryšys sieja su tavimi, surasti lyg pasislėpusius ar paslėptus laike. Tikrai buvusius, tam tikra prasme – ir esančius, bet nepažintus, nors ir labai artimus.

Močiutės pasakojimai

Mums mūsų močiutės gimimo vieta visada buvo paslaptis: ji gyveno Lietuvoje, o mums pasakodavo, kokią ji atsimena Ameriką, apie kurią iš mokyklos žinojome esant visaip negerą, neteisingą, kur skriaudžiami vaikai, kur žmonės išnaudojami, kur gyvena blogi kapitalistai ir labai daug vargšų. Tačiau pažinojome Ameriką ir iš vienai kaimo šeimai atsiunčiamų nematyto gražumo medžiagų suknelėms, skarelių, kramtomos gumos, nuotraukų, žaislų, iš kurių vienas – lėlė, kurią, paimtą už rankos, galėjai vestis pasivaikščioti, privertė tik gailėtis, kad Amerikoje neturime giminių. Kaip vėliau sužinojau, giminių ten turime, tik nei mes apie juos žinome, nei jie – apie mus.

Žinios iš močiutės buvo ir labai aiškios, ir labai miglotos: ji mokėjo ryškiai nupiešti Čikagos gatves, kur buvo suknelių, medžiagų krautuvės, kur tėvas ją, penkerių-šešerių metų numylėtinę, nusivedęs nupirko suknelę, kur ji eidavo su savo mama. „Paeini tiesiai, pasuki į kairę, paskiau vėl pasuki. Pridėta prikrauta gražybių. Reikia mėginti važiuoti, gal išleisti, – svajodavo 10 metų Sibiro tremtyje išgyvenusi mūsų močiutė. – Suknelių jums parsiųsčiau. O krautuves tikrai atrasčiau“, – žadėdavo ji, atskaitos tašku pasirinkusi namą, kuriame gyveno ir ji su tėvais, ir jos mamos pusseserė, nuplaukusi iš Lietuvos. Ir parodydavo gimimo liudijimą, išsaugotą per kratas ir per trėmimus, pražudžiusius visas šeimos nuotraukas. Sovietams buvo žinoma, kad ji gimusi JAV, bet gimimo liudijimo prašoma močiutė atsakydavo, kad ji pametė. Iš tiesų, tai buvo tik gimimo liudijimo nuorašas, atsiųstas jai prieš vestuves iš Čikagoje buvusios Lietuvos ambasados 1931 m. Įskaityti jo mes, vaikai, nelabai ir galėjome: parašyta „daktariškai“. O ir neatrodė labai svarbu, nes žinojome, kaip mums buvo sakoma: mamos mama gimusi Čikagoje, kur mes niekad nenukeliausime: kad galėtum išvykti už sovietų sienos, turėjai būti didelis funkcionierius, o mes buvome tremtinių, partizanų ir Lietuvos savanorių vaikai ir vaikaičiai. Močiutei mirus, visi saugome po jos gimimo liudijimo kopiją. Močiutės vardą ambasados darbuotojos L. Gaižaitės parašu patvirtinta, kad „Elena Marijona“ gimė 1906 m, nors krikšto įrašė yra kitaip, dėl ko nuorašą teko taisyti tais pačiais metais.

Padedant East Saint Louis lietuviams

Kadangi aš vienintelė iš šeimos atsiradau už vandenyno, močiutės gimimo vieta pasidarė visai kaimynystė. Visą laiką knietėjo vykti į Čikagą ieškoti močiutės pėdsakų, tik nebuvo aišku, kur pradėti, kol padidinamojo stiklo pagalba nagrinėdama kiekvieną žodelį turimame dokumente, po antspaudu iššifravau „East Saint

Iš k.: Kulalienė, Pumpėnuose (dabar Pasvalio raj.) už East Saint Louis dirbusio vyro pinigus pastačiusi vėjinį malūną, ir Elena Staškevičienė su 1-2 m. dukra Elena East Saint Louis (Illinojaus valstija). Apie 1908-1909 m.

Louis“, ir pasidarė aišku, kad jos gimtinė visai ne Čikaga. Interneto pagalba susiradau tenykštę lietuvių bendruomenę, ir jos narys Zigmąs Grybinas patvirtino, kad East Saint Louis tikrai yra Nekalto Mergelės Marijos prasidejimo šventovė, kaip parašyta gimimo liudijime. Ten mano močiutė turi būti pakrikštyta. Lietuviai į parapiją susibūrė 1895 m., o šventovę pasistatė 1897 m., tik vėliau ji sudegusi, nors dalis bažnytinių knygų išlikę, taigi, neaišku, ar kokie nors įrašai apie mano močiutės, Staškevičių, šeimą išlikę. Z. Grybinas taip pat patvirtino, kad nesudegusius dokumentus jis pats nuvežė į vyskupiją Bellville mieste. Vadinas, reikia vykti ten. Iki kelionės teko ilgokai panaršyti internetą.

Vienos vasaros atostogoms pasirinkome Misurio valstiją, nes internetu surasta Danutė Lasky, minėtos lietuvių bendruomenės tuometinė ir dabartinė pirmininkė, patarta savo vyro Jono, užaugusio East Saint Louis, parašę, kad saugiau apsigyventi bus ten. Plati Mississipės upė atskiria Saint Louis (Misurio valstija) ir East Saint Louis (Ilinojaus valstija), sujungtus ilgu tiltu. Saint Louis mieste, vienoje kavinėje, susitikome su ilgai dirbusia lietuvių bendruomenėje Renata Wolfe. Ji kilusi nuo Panevėžio, dalis jos tėvų žemės dabar priklauso vienai iš šio miesto šventovių, kurioje man buvo suteiktas Sutvirtinimo sakramentas. Radosios tokį nedidelį ryšį, labai greitai susidraugavome ir leidomės į kelionę.

(tęsinys bus spausdinamas 2018 m. TŽ nr. 1)

Mieli tėvynainiai,

Kai niekas nemato ir niekas negirdi

Tai angelo balsas ateina į širdį.

Kalėdų naktį paguodžia mus tyliai,

Ir laimina tuos, kurie laukia ir myli.

Linkime sveikatos, skaistaus Kalėdų ryto, gražių ateinančių metų!

Australijos lietuvių katalikų federacijos valdyba, Tėviškės aidų redakcijos darbuotojai

Sveikina lankytojus, rėmėjus ir visą lietuvių bendruomenę su

šv. Kalėdomis ir linki sėkmingų Naujųjų metų

Linksmų Kalėdų švenčių ir sėkmės Naujaisiais metais

visiems giminėms ir pažįstamiems Kanadoje, Amerikoje, Suvalkų trikampyje ir Lietuvoje –

linki Vytautas, Irena Pečiuliai ir šeima

Linksmų šv. Kalėdų

bei laimingų Naujųjų metų savo klientams, visiems lietuviams, giminėms, draugams ir pažįstamiems linki ir toliau pasirusęs sąžiningai patarnauti – nekilnojamo turto prekybos agentas ir lietuviškosios spaustuvės “Printing Net” savininkas **JURGIS KULIEŠIUS** su šeima tel. (416) 568-1604

Telydi Jus per 2018 m. nesibaigiantis šv. Kalėdų džiaugsmas bei ramybė –

Giedra ir Rimas Paulioniai, Vytas Paulionis, Audra, Glynn, Aleksas, Vitas Reed, Lina, David, Leah, Laura MacAlpine

Su šv. Kalėdomis

sveikiname mielus gimines, draugus ir visus artimuosius, linkėdami sveikų, sėkmingų

Naujų metų.

Juozas ir Arūnas Morkūnai

KLB Vasagos apylinkė

SVEIKINA

visus tautiečius

šv. Kalėdų

ir Naujųjų metų

proga, linkėdama sėkmės ir Dievo palaimos

Mano brangi Lietuva,

Tomas Kuznecovas

Tu esi pati nuostabiausia šalis iš visų, kuriose man teko pabuvoti. Tavo saulėtekliai yra gintariniai, kaip geltona spalva vėliavoje. Tavo laukai ir pievos yra emeraldo žalumos, kaip žalia vėliavos spalva. Tavo pilys - Trakų pilis, Gedimino pilis – yra raudonos, kaip dar viena spalva taip gerai pažįstamoje vėliavoje.

Tavo nuostabūs tautiniai šokiai, kaip ir nuostabus lietuviškas maistas yra labai ypatingi ir išskirtiniai.

Mūsų senoliai pastatė nepaprasto grožio pilis, kurias aš aplankiau prieš kelerius metus. Tai – Trakų pilis, apsupta ramaus Galvės ežero. O Gedimino pilis stovi išdidžiai ant kalno viršūnės Vilniuje. Ten mačiau ir Geležinį Vilką iš garsios legendos. Man labiausiai patiko Gedimino pilis – ji tokia didinga!

Dar vienas stebuklas - tai pat Baltijos jūra, šlovingomis bangomis prabėgdama pro Palangos tiltą, Nidą ir šalia aplinkui – smėlio kopas. O Baltijos jūros išmesti gintarai yra ir mano mamos papuošalų dėžutėje. O dar ir paslaptingas Raganių kalnas Juodkrantėje, kur gyvena daug lietuviškų pasakų veikėjų! Kiek atsimenu, man labiausiai patiko Pasakotojas. Jo žvilgsnis labai įtikinantis. Ten visur buvo taip kalvota vaikščioti!

Brangi, Lietuva, dar noriu pasakyti, kad per kiekvienas šv. Kalėdas ant eglutės aš padėdu iš lego kaladėlių padarytą Tavo vėliavą. Aš ją padariau, kai man buvo šešeri. Mano mama daug man pasakoja apie Tave, tai visa tai mane labai įkvepia. Man ir mano šeimai tai tapo jau tradicija, kuri yra mums labai brangi.

Taip pat aš visuomet labai stengiuosi mokykloje visuose projektuose, kur minimos valstybės, minėti Tavo vardą arba tiesiog pasirenku tokį projektą, kuriame galėčiau daug papasakoti apie Tave.

Lietuviškoje Maironio mokykloje buvo susitikimas su Jonu Valančiūnu, kai aš buvau trečioje klasėje. Taip pat man labai patinka dalyvauti „Baltic Swim“, kur dalyvauja lietuviai, latviai ir estai vaikai ir suaugę, kurie moka plaukti. Būna labai smagu!

Aš esu didelis Tavo patriotas ir ateitininkas. Labai daug išmokstu apie Tave, kai nuvažiuoju į „Dainavos“ stovyklą Amerikoje. Šioje stovykloje man labai patinka, nes ten visi stengiasi kalbėti lietuviškai. Išmokstu daug senoviškų lietuviškų dainų, taip pat daug rankdarbių: iš molio, pynimo ir kitų. Ten daug šokame lietuvių liaudies šokių. Ypatingai patinka laužas, prie kurio susirenka visi stovyklautojai. Kiekvienais metais ten žaidžiame knygnešių žaidimą, kuris yra labai įdomus.

Aš moku groti akordeonu, ir mokinuosi groti lietuviškas dainas. Kai į Torontą buvo atvažiavęs Martynas Levickis, aš būtinai su tėveliaisėjau pasiklausyti jo grojamos muzikos.

Aš Tave labai myliu, Lietuva.

Tomas Kuznecovas, 12 metų, Peterborough, Kanada

ŠV. KALĖDŲ
ir
Naujų metų proga

sveikiname mielus gimines, draugus
ir pažįstamus, linkėdami kalėdinio
džiaugsmo ir didžios sėkmės bei
Dievo palaimos
Naujaisiais metais –

Algis ir Viltė Valiuliai su šeima

Miela Lietuva,

Aš Tau rašiau prieš keletą metų. Kai buvau neseniai Tave aplankiusi. Tavo 100-ojo Gimtadienio vasarą aš vėl skrisiu pas tave. Dar turiu laiko pasiruošti Tave pasveikinti šimtmečio proga.

Su Toronto Maironio mokyklos vaikais augin-sim tulpes, kad jos žydėtų Vasario 16-ąją. Mama sakė, kad mokykloje Tavo gimtadienio proga vyks eilėraščių konkursas. Aš taip pat išmoksiu eilėraščių. Su Mississaugos choro “Gintarėliai” vaikais pradėjome mokytis dainų. Jas dainuo-sime Vingio parke su kitais lietuviais. Taip dai-navome 2014 metais. Nuo tų metų aš dažnai galvoju apie Tave.

Prisimenu, kokia tu graži anksti ryte, kai garuoja ežeras. Kai ant samanų matosi uogos ir grybai. Kokia tu šilta, kai mano kojos ant smėlio. Baltijos vanduo atplaukia, užpila, ir kojos atsiranda vis giliau ir giliau. Tu tokia

Audros Stanevičiūtės Mills, 7 m., “Laiškas Lietuvai”

Nuoširdžiai sveikiname
mielus savo narius bei visus
lietuvius, gyvenančius
arti ir toli,

Šv. Kalėdų
ir
Naujųjų metų
proga

ir linkime laimės, sveikatos,
Dievo palaimos visuose
lietuviško ir asmeniško
darbo baruose.

Lietuvių kredito kooperatyvo “Talka”
valdyba, komitetai ir tarnautojai

Viktorija De Iuliis, gavusi Lietuvos pasą

švelni, kai kojos paliečia Tavo žolę. Ir tokia žalia, kai ją paliečia akys. Ir tokia šviesi, kai pažiūriu į dangų. Ir į tetų Virginijų akis. Tu sava ir artima. Kaip dėdė Rimas, teta Bronytė. Ji man davė savo bičių medaus. Kaip teta Janina. Ji augina mažus ožiukus. Ir tokius augalus, kurių lapai didesni už mane. Kaip teta Stasė, kuri man atidavė savo gintarus. Kaip mano draugė Ugnė, kurios labai pasiilgau. Ir visi giminės, kuriuos mačiau ir kurių nemačiau. Giminių da-bar daugiau. Gimė pusseserė Mantė ir pusbrolis Lukas. Mačiau tik jų nuotraukas. Tikiuosi, kad Tu būsi tokia pati, kokia buvai prieš 4 metus. Šypsosiesi žmonių lūpomis. Kalbėsi, kaip kalba mama. Apkabinsi mane mano brangių žmonių rankomis.

O dabar mano mama neria man rūbą. Iš labai plonų siūlų. Sakė, kad kelionei į Lietuvą. Ar lis, ar bus karšta, iš lėktuvo aš išlipsiu apsirengusi tuo drabužiu. Ant kaklo bus koralų karoliai. Su jais į Lietuvą visam laikui sugrįžo mano propromočiutė iš Amerikos. Daugiau negu prieš šimtą metų. O ant peties man kabos rankinė. Joje bus pats svarbiausias dokumentas. Jį iš Otavos man atvežė Lietuvos ambasados darbuotoja. Taip, Lietuva, ten bus pasas. Jame parašyta, kad aš – Tavo pilietė. Dabar jau tikrai galiu pasakyti, kad skrisiu namo.

Iki pasimatymo!

Myliu Tave!

Viktorija De Iuliis, 11 metų
Burlingtonas, Kanada

Namuose yra Lietuva

*Praeitą vasarą Lietuvoje lietuvių kilmės gimnazistai ir studentai iš Šiaurės Amerikos dalyvavo projektuose LIGS (lietuvių išeivijos gimnazistų stažuotė) ir LISS (lietuvių išeivijos studentų stažuotė). Šių projektų tikslas – JAV ir Kanadoje gyvenančių lietuvaikių supažindinimas su Lietuva, jos tradicijomis ir kultūra. Studentai ir gimnazistai savanoriavo įvairiuose projektuose ir renginiuose. Gimnazistė iš Kanados **Natalija Sendaitė**, Toronto Maironio mokyklos 8 kl. mokytojos padėjėja, užaugusi dzūkų iš Punsko šeimoje, taip pat dalyvavo šiame projekte.*

– **Natalija, kokiose Lietuvos vietose teko būti?**

– Gimnazistų programoje dalyvavo apie 16 jaunuolių, o studentų buvo kelis kartus daugiau, bet mes gyvenome ir dirbome atskirai.

Aplankėme labai daug vietų Lietuvoje. Daugiausia buvome Vilniuje – apie tris savaites – ir Tauragėje – 10 dienų. Aplankėme Valdovų rūmus, Katedrą, senamiestį, ty daug ką matėme. Buvome nuvažiavę į Palangą, Kretingą, Kauną, Anykščius. Net neatsimenu visų vietovių. Kai kur tik sustodavome, apžiūrėdavome, kas ten įdomaus, ir vėl toliau važiuodavome. Vienas nelabai gerai suorganizuotas dalykas buvo tai, kad pačioms teko daug ką planuoti. Tik porą kartų gavome didelį autobusą užsakytą, kur tilpome visi ir galėjome kartu važiuoti.

Labiausiai patiko Tauragėje, nors gyvenome name, esančiame kaime netoli Tauragės, bet važiuodavome į šį miestą dažyti darželio „Kodėlčius“ – piešti sienų paveikslais, kad būtų gražiau ir linksmiau vaikams ir tėvams. Taip pat žaidėme, kalbėjomės su vaikais. Kaimas, kuriame gyvenome, labai gražus: ten ir pirtis, ir baseinas.

Kaune savanoriavome Pasaulio lietuvių žaidynėse. Padėjome trikovės, tinklinio varžybose. Gyvenome Kauno universitete. Vilniuje buvome suskirstyti į grupes ir talkininkavome skirtingose vietose. Viena grupė dirbo vaikų ligoninėje Santariškėse, kur žaidė su sergančiais vaikais, stengėsi juos pralinksminėti. Mus ten nuvežė, aprodė, papasakojo, kaip atrodys nauji kambariai. Kita, mano, grupė parke

rinko šiukšles. Nuvežė mus į mišką, ir rinkome.

– **Tai reikia nusikristi iš Kanados į Lietuvą, kad ten parke galėtumėte surinkti šiukšles? O patys nesusirenka?**

– Aš nežinau tiksliai, kodėl taip darėme, bet, manau, todėl, kad mes jaustumėmės ne kaip kažkoki svečiai, o savi žmonės, būtume lyg namuose. Iš mano programos keli žmonės kalbėjo per radiją, jautėmės tokie pagerbti, iš Kanados gi atvykę, kažkokie svarbūs. O iš tiesų taigi mes nesame kitokie negu tie, kurie gyvena Lietuvoje. Ir jie renka, ir mes renkame. Tai yra darbas, kurį reikia padaryti.

– **Kas paliko didžiausią įspūdį?**

– Taksi vairuotoja. Mes, aš ir mano draugė iš Toronto Emilija Degutytė bei kelios gimnazistės iš JAV, Vilniuje gyvenome senamiestyje, tai nebuvo toli iki centro, bet važiuodavome, kad būtų greičiau. Kartą insėdome į taksi ir pasakėme adresą, kur nuvežti, o vairuotoja paklausė, ar žinome, į kurią pusę važiuoti, nes ji nežinojo to adreso. Pasakėme, kad mes nieko nežinome, nes esame iš Kanados. Vairuotoja labai nustebo: pasakė, kad niekada nebūtų supratusi, kad mes iš Kanados, nes taip gražiai kalbame lietuviškai. Man tai paliko didžiausią įspūdį iš visos kelionės. Aš paskiau kelias dienas šypsojau. Nors mes Toronte turime labai gyvą lietuvių bendruomenę, daug čia visokių renginių, vis tik jaučiasi, kad esame atsiskyrę nuo Lietuvos. Kartais atrodo, kad einame į lietuvių mokyklą,

Šiaurės Amerikos gimnazistai, dalyvavę lietuvių išeivijos gimnazistų stažuotėje Lietuvoje, prie Tauragės vaikų darželio „Kodėlčius“. Pirmoje eilėje antra iš d. stovi Natalija Sendaitė, ketvirta iš d. – Emilija Degutytė. Abi iš Toronto.

mokomės, skaitome lietuviškas knygas lyg ir be priežasties, galvojame: mano vaikai mokės mažiau lietuvių kalbos, jų vaikai – dar menčiau. Ir kai girdži, kad kas nors iš Lietuvos taip pasako, kad visai neblogai kalbi lietuviškai, tai jaučiasi, kad viskas, ką čia darome, yra verta. Kad yra vilties, jog gali išlaikyti savo kultūrą, lietuviybę, net jeigu ir negyveni Lietuvoje.

Niekas nenorėjo iš Lietuvos iškristi. Liūdna buvo, kai Kanadoje lėktuvas nusileido. Ten yra visai kitokis jausmas negu Kanadoje. Aš myliu ir Kanadą, nes čia gimiau, čia užaugau. Gali čia gyventi visą gyvenimą, ir vis tiek čia jautiesi kaip svečias, čia tarsi ne tavo namai, čia tik apsistojai. O kai nuskridai į Lietuvą, ty nuveini in parduotuvę, ir ty tau lietuviškai kalba. Ir ty ant gatvės vaikščioja jaunimas ir lietuviškai kalba. Ir ty jaučiasi, kad visą gyvenimą prabuvau, nors Lietuvoje buvau cik antrą sykį, o atrodo, kad niekada nebūtau buvus išvažiavus. Pirmą sykį cik vieną dieną buvau. Jausmas toks, kad aš ten priklausau.

– **Iš kur tas jausmas, Natalija?**

– Viskas yra mano tėvų dėka.

Angliškai visai nemokėjau, kol pradėjau eit į mokyklą. Mes namuose nei žodžio angliškai nekalbam. Man atrodo, kad mes užaugome tokioje mažoje Lietuvoje. Sekmadienį važiuojame in lietuviškas Mišias, einame in lietuvišką mokyklą, tėvai visą laiką kalba lietuviškai, skaitom lietuviškai Šventą Raštą, meldžiamės lietuviškai. Namuose yra Lietuva. Kai nuskridau ten, tai nebuvo jokio skirtumo tarp namų ir tarp Lietuvos.

– **Kaip apibrėžtum savo tautybę?**

– Aš esu lietuvė, gimusi Kanadoje. Nors angliškai moku turbūt geriau negu lietuviškai, bet visada pirmiausia būsiu lietuvė. Net nežinau, ar galima sakyti, kad aš esu kanadietė. Kanada neturi jokių tradicijų, papročių... Aš galiu sakyti, kad esu lietuvė ir tai įrodyti. Visada jaučiausi arčiau Lietuvos negu Kanados.

– **Ačiū, Natalija, už pasidalijimą atsiminimais iš kelionės į Lietuvą. Ir už tai, kad tokia graži tavo ne tik lietuvių kalba, bet ir dzūkų tarmė.**

Kalbėjosi Rima Žemaitytė-De Iuliis

LEDAS
REFRIGERATION

Air Conditioning & Heating

Oro vėsinimo ir šildymo sistemų

PATIKRINIMAS • IŠVALYMAS • PAKEITIMAS

Skambinti **R. Jareckui**
Tel. **416-825-3328**

TALKA
CREDIT UNION LIMITED

KREDITO KOOPERATYVAS LTD

www.talka.ca 830 Main St. E, Hamilton, ON L8M 1L6
Tel. 905 544-7125 Fax 905 544-7126

SĄSKAITOS	PASKOLOS
Taupomoji sąskaita 0.25%	Asmeninės nuo 3.35%
Čekių sąskaita iki 0.25%	Nekiln. turto 1 metų 3.15%

INDĖLIAI	TFSA, RRSP ir RRIF
90 dienų indėliai 0.50%	Kintančios 0.50%
180 dienų indėliai 0.50%	1 metams 2.10%
1 m. term. indėliai 2.10%	2 metams 2.25%
2 m. term. indėliai 2.25%	3 metams 2.55%
3 m. term. indėliai 2.55%	4 metams 2.70%
4 m. term. indėliai 2.70%	5 metams 2.80%
5 m. term. indėliai 2.80%	

Sekite kasdieninę informaciją apie nuošimčius TALKOJE

MASTERCARD KREDITO KORTELE

INTERAC KORTELE

AKTYVAI VIRŠ 125 MILIJONŲ DOLERIŲ

2016 metais nariams
IŠMOKĖJOME

Papildomų
palūkanų
sutaupoms

14%

Įskaitant

TFSA, RRSP ir RRIF

**Nuolaidų
skolininkams**

7%

- Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai
- Narių santaupos apdraustos 6 mil. dol. kapitalu ir Kanados valdžios iki \$100,000.0 sumos draudimu

DARBO VALANDOS

Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais - 9 v.r. - 5 v.p.p.
Trečiadieniais - 9 v.r. - 1 v.p.p.,
Penktadieniais - 9 v.r. - 7 v.v.
Šeštadieniais - 9 v.r. - 12 v.p.p.

Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

„Su akmeniu reikia kalbėtis ...“

Skulptorius Kęstas Kesminas – apie gyvenimą ir kūrybą

K.Kesminas

Kai mažas piemenėlis Kęstutis nuošaliame Žemaitijos kaime prieš daugelį dešimtmečių išdrožė savo pirmąją švilpynę ar mažą žaislinę mašinėlę, kurios tėvai, taupūs valstiečiai, tais laikais neįstengė nupirkti, negalėjo įsivaizduoti, kad jo rankoms gerokai vėliau paklus ir medis, ir akmuo, įgaudami norimas formas ir linijas, ir kad jo darbai pasklis gerokai toliau nei Žemaitija, nei Lietuva. Skulptorius Kęstutis Kesminas mūsų pokalbyje su šypsena prisimena savo pirmuosius drožinėjimus ir savo būsimos profesijos paieškas:

– Man, kaimo vaikui, nelankiusiam piešimo būrelių ar pamokų, svajoti apie kokias nors dailės studijas nebuvo net minties. Baigęs vidurinę mokyklą rinkausi labai praktišką sprendimą: mokiausi Vilniaus statybos technikumė. Ir nesigailiu – gera buvo mokykla, mus itin daug ir griežtai mokė visko, kas susiję su statyba ir architektūra – linijos, erdvė, formos, proporcijos. Kaip ir visose to meto įstaigose, buvo politinių mokslų, kuriuos išėjęs iš paskaitos tuoj pat užmiršdavai. Bet specialybės dėstytojai buvo puikūs ir reiklūs – už tai, ką išmokau, esu

dėkingas. Po technikumė tęsiau mokslą Vilniaus inžinieriniame statybos institute. Ir ten mokėmės tų dalykų, kurie dabar praverčia. Artimesnė konkrečiai pažintis su skulptūra ir akmeniu atėjo kiek vėliau, „kampininkaujant“ Lietuvos žinomiausių skulptorių Vlodo Vildžiūno, Stasio Kuzmos, Vladimiro Kančausko ir kitų dirbtuvėse Vilniaus Jeruzalės rajone. Jie man mieliai leido padirbėti savo dirbtuvių kamputyje, pasinaudoti įrankiais, negailėdami ir patarimų, pamokymų. O vakarojant su šiais žinomais menininkais, ne kartą teko išgirsti įdomių meno ir filosofijos teorijų – būta daug kalbų ir svarstymų apie tai, ką ir kodėl darome, kas yra menas, kas – ne. Čia aš daug ko išmokau, sužinojau apie skulptoriaus darbą. Ir taip prasidėjo draugystė su akmeniu.

– **Medis ar akmuo – kuriai iš tų medžiagų teiki pirmenybę, mieliau dirbi?**

– Aišku, akmuo. Žinoma, neatsisakau padirbėti ir su medžiu, ypač po to, kai

šventovių paveldą ar taisant kitų klaidas. Kęstučio medžio skulptūras matome ir Toronto lietuvių šiuolaikinėje Prisikėlimo šventovėje. Be privačių paminklų kūrybos, nemažai laiko ir jėgų skiriama viešiesiems vyriausybės ar atskirų organizacijų užsakymams. Otavoje Parlamento aikštėje statant paminklą, akmenis meistriui buvo patikėta paruošti pagrindą bronzinėms skulptūroms. St.Catharines armėnų bendruomenė, panorusi įamžinti savo istoriją, irgi susirado lietuvių skulptorių. Burlingtone parke stovi Korėjos karo veteranų paminklas. Tradicinės formos atminimo paminkle dailininkas įamžino 8 prieš nuskandintus amerikiečių laivus. Skulptūrinė kompozicija žymi Hamiltone McMaster universiteto inžinierinio fakulteto erdvę. Skulptoriaus rankos prisilietė ir prie paminklo kanadiečiams, žuvusiems Afganistane, kuris pastatytas Trentone, ON. Kęstučiui buvo patikėta nelengva užduotis – iškalti žuvusiųjų karių vardus. Misisaugoje, Šv.Jono lietuvių kapinėse ne vienas stabteli ties įdomesniu paminklu, pažymėtu Kęstučio autoriniu parašu.

– Bet kurį darbą kuriant, norisi, kad jis nesikartotų, būtų kitoks. Man atrodo, kad paminklas turėtų kaip nors atspindėti to žmogaus gyvenimą, jo asmenybę, apie tai bandau kalbėti su užsakovais. Kai kurie sutinka, kiti renkasi paprasčiausius kur nors kitur matytus pavyzdžius, todėl matome daug panašių neišraiškingų paminklų.

Skulptoriaus darbai įvairūs: šalia didesnės apimties akmenis darbų – patrauklios medinės kompozicijos ir skulptūros, papuošalai iš medžio, gintaro ir kitų medžiagų. Mažųjų formų medžio ar metalo skulptūros, netgi baldai pasižymi grakštumu ir įdomia forma ar apdaila. Kęstutis darbų nekaupia –

rankai, jų apsaugai, paskui pats darbų išdėstymas. Ypač svarbu apšvietimas, kuris darbą gali išryškinti, bet gali ir paversti beveik nepastebimu. Mano telefonų sąskaitos rengiant šią parodą, buvo didžiulės, buvo užmiršti ir savi darbai. Bet jei atsirastų įdomių darbų, galbūt...

Kūrybinių darbų sąrašas ateičiai netrumpas, nors ne visus sumanymus pavyksta įgyvendinti. Yra įdomaus paminklo *Six Nations* čia buviamas Caledonia parke projektas, bet kol kas užsakovai negali susitarti tarpusavyje. Nepavyko anksčiau, bet liko būsimuose planuose ketinimas surengti tarptautinį skulptorių simpoziumą Burlingtone parke ir galbūt turėti skulptūrų galeriją po atviru dangumi. O artimiausias darbas – Burlingtone ežero pakrantėje vandenyje pastatyti skulptūrą, dar vieną savo gyvenimo šiame mieste ženklą.

S.K.

Medžio skulptūra „Drugelis“

Toronte atradau spalvotos medienos parduotuvę, joje prekiaujama pasaulyje augančių egzotiškų medžių ruošiniais. Pasidarė įdomu – nereikia dažų, nereikia papildomo apdorojimo, puikios spalvos ir natūrali medienos tekstūra. Taip, permainingai mėgstu pažaisiti su medžiu, ypač spalvotąja mediena, bet daug mieliau dirbu su akmeniu. Dirbu privačioje didelėje gerai žinomoje granito HGH verslovėje, kurią valdo jau penkta savininkų karta. Ši verslovė dalyvavo statant paminklus Dieppe (Belgija) ir Niu-jorke (World Trade Center). Išmokau pažinti visas granito rūšis – pasaulyje jo daug ir labai skiriasi pagal kokybę ir išvaizdą. Įgijau pasitikėjimo ir galiu naudotis galimybe darbui pasirinkti gerą akmenį. Negali imti bet ko... Akmenį reikia jausti, prieš pradėdant darbą paglostyti, pakalbinti, prisijaukinti, ir tada jis paklus tavo kaltui ir tavo sumanymui. Bet jei pasitaiko užsispyrėlis, kietas akmuo, nenorintis klausyti tavo rankų ir kalto, tenka pavargti ...

Per dešimtmetį Kęstučio Kesmino darbai – akmenis, medžio kūriniai sklinda Kanadoje, nemažai užsakymų gauna iš JAV, atnaujinant, restauruojant katalikų

Paminklai Šv. Jono lietuvių kapinėse

vienas po kito jie iškeliauja iš dirbtuvių ir apsigyvena kitose erdvėse.

Kitas Kęstučio Kesmino talentas atsiskleidė paskutinėje Kanados lietuvių dienų meno parodoje 2011 m. Didelį įspūdį paliko parodos rengėjo mokėjimas nepriekaištingai sukurti kūrinio – skulptūros, paveikslų ar fotografijos – parinktos erdvės, apšvietimo ir aplinkos vienovę. Kiekvieno dailininko darbas buvo pateiktas pačioje tinkamiausioje vietoje, atskleidžiant pačius geriausius jo bruožus. Tai reta dovana – mokėjimas suderinti vienoje erdvėje skirtingo braižo, žanrų, dydžių kūrinius ir sukurti vientisą jaukų dailės darbų reginį. Tokios dailės šventės nedažnos. Ar imtųsi Kęstutis dar kartą tokios užduoties? Atsakydamas į šį klausimą abejoja:

– Parodų rengimas – nedėkingas darbas. Reikia skirti daug laiko ryšiams ir deryboms su dailininkais, darbų at-

A.Minkevičiaus ntrs.

Kompozicija Hamiltono McMaster universitete, žyminti inžinierinio fakulteto aplinką K.Kesmino ntr.

Tomas Trussow: Interview with Antanas Sileika

Antanas Sileika is well-known to Lithuanian Canadians as one of only a few authors in the country writing commercial fiction that deals with aspects of Lithuanian history, ancestry and cultural heritage. His works include *Buying on Time* (1997), a collection of interconnected short stories about the trials of immigrant life; *Woman in Bronze* (2004), a novel that chronicles the career of a Lithuanian sculptor living in Paris during the 1920s; and *Underground* (2011), another novel that focuses on the love story between two Lithuanian partisans. His latest work, which was published this past May, is *The Barefoot Bingo Caller*, a highly comic—and altogether wonderful—memoir in which Sileika puts pen to paper and recounts some of his life's most memorable moments. Newcomers to Sileika's work will be impressed by his sardonic style and empathetic eye for mining great truths from even the most surprising of scenarios.

The book's publication also coincides with Sileika's retirement from his position as the director of the Humber School for Writers in Toronto, the capstone of a successful teaching career that has lasted over three decades. In spite of his busy schedule, he has kindly taken the time to talk more about his latest work, offer some much-needed advice to burgeoning Lithuanian writers, and give us a preview of what he has in store for the future.

-Readers of *The Barefoot Bingo Caller* who are familiar with your previous work will undoubtedly spot some similarities with *Buying on Time*. Both works, for instance, deal with the hardships of living a small-town immigrant life, and feature your characteristically irrepressible wit. Apart from being based on personal anecdotes, do you see *TBBC* as a kind of spiritual successor to your earlier work? And have you noticed any developments in your own style over these past two decades?

-I have two modes of writing, one comic and one tragic, and after killing off a few dozen people in my last novel, *Underground*, I found the deaths weighed on me and I wanted to write something lighter. But I was also interested in the shape of stories. In *Buying on Time*, the stories all had traditional literary structure, meaning they had clear beginnings, middles, and ends. Essays and life, however, have less of that sort of structure. In literary terms, *Buying on Time* was O. Henry, and *TBBC* is more Chekhov, with scenes that do not necessarily wrap into a neat conclusion (with some exceptions). I am approaching some of the same material in a different way. I was heartened by the work of Czesław Miłosz, who came at his childhood at least twice, once in fiction in *The Issa Valley* and again in nonfiction in *Native Realm*, although

you could argue he kept going back to his childhood repeatedly.

-*TBBC* is the first time you've delved into writing about your personal life without designating it as strictly fictional. What were the inherent challenges of writing a memoir compared to the writing processes of your previous works? Did you find it an easier

Palangoje S.Šileikienės parodoje Antanas ir Snaigė Šileikos su vaikaičiu Feliksu

exercise, or was it harder than you initially anticipated?

-Writing fiction based on one's life is like getting undressed behind a screen. Writing nonfiction about one's life is like getting undressed in front of the screen. I had to be more careful about people whom I identified directly and I did let my wife and sons see the work before publication, primarily because they are so prominent in it and one of my sons is gay whereas traditional Lithuanian culture is not gay-friendly. On the other hand, there is great freedom in writing about life in nonfiction because one is less driven to hammer the pieces into narrative shape. One can have scenes from a life rather than creating a coherent whole.

-There are several moments in your book where you are careful not to reveal too much—for instance, you never reveal the names of your closest family members, such as your parents and sons. Was it a conscious decision on your part to keep some aspects of your life more private than others? In your view, what kind of balance or compromise needs to be struck when writing in such an intimate mode as the memoir?

-I wasn't all that concerned with concealment versus truth. I was concerned with finding incidents that might be funny or touching enough to be worthy of inclusion.

Nukelta į 24-ą psl.

LAIMĖS IR SĖKMĖS
NUOŠIRDŽIAI LINKIME MIELIEMS
KOOPERATYVO NARIAMS IR
VISIEMS TAUTIEČIAMS

ŠV. KALĖDŲ IR
NAUJŲJŲ METŲ PROGA

Prisikėlimo Kredito Kooperatyvas

Mūsų tikslas ne pelnas,
bet sąžiningas patarnavimas

Tel. 416-532-3400
www.rpcul.com

GIC INDĖLIAI (Pelno padalinimas netaikomas)	
1 metų "cashable"	1.50%
1 metų	1.70%
2 metų	1.85%
3 metų	1.95%
4 metų	2.20%
5 metų	2.30%

RRSP, RRIF pensijų fondai
TFSA neapmokestinama
taupomoji sąskaita

TFSA atviras, kintantis	0.85%
RRSP ir RRIF atviras, kintantis	0.85%
1 metų	1.70%
2 metų	1.85%
3 metų	1.95%
4 metų	2.20%
5 metų	2.30%

SUTEIKIAME	
• CMHC APDRAUSTAS nekilnojamojo turto paskolas	
• KOMERCINĖS nekilnojamojo turto paskolas	

SĄSKAITOS	
Taupomoji sąskaita	0.35%
Čekių sąskaita iki	0.25%
Amerikos dol. sąsk.	0.25%
Amerikos dol. GIC 1 metų term. ind.	0.60%

SUTEIKIAME	
Studentų paskolas nuo	4.35%
Asmeninės paskolas nuo	5.85%
Sutarties paskolas nuo	7.35%

NEKILNOJAMO TURTO PASKOLAS Su nekeitinčiu nuomščiu	
1 metų	3.10%
2 metų	3.20%
3 metų	3.25%
4 metų	3.25%
5 metų	3.30%
Uždaras su kintančiu nuomščiu	3.25%
Atviras su kintančiu nuomščiu 1, 2, 3 metų	4.00%
Ribotą kreditą su nekilnojamo turto užstatu	3.85%

Šventinės darbo valandos

PAGRINDINIS SKYRIUS		ANAPILIO SKYRIUS	
Sekm., Pirm., Antr., Treč., Ketv., Penkt., Šeštad., Sedm., Pirm., Antr.,	gruodžio 24 gruodžio 25 gruodžio 26 gruodžio 27 gruodžio 28 gruodžio 29 gruodžio 30 gruodžio 31 sausio 1 sausio 2	8:30 v.r. – 12:30 v.p.p. UŽDARYTA UŽDARYTA 9:30 v.r. – 4:00 v.p.p. 9:30 v.r. – 8:00 v.v. 9:30 v.r. – 7:00 v.v. 9:00 v.r. – 1:00 v.p.p. 8:30 v.r. – 12:30 v.p.p. UŽDARYTA 9:30 v.r. – 4:00 v.p.p.	9:30 v.r. – 12:30 v.p.p. UŽDARYTA UŽDARYTA UŽDARYTA 12:00 v.d. – 7:00 v.v. UŽDARYTA UŽDARYTA 9:30 v.r. – 12:30 v.p.p. UŽDARYTA UŽDARYTA

Nuo 2018 m. sausio 1 d.

INDĖLIŲ
DRAUDIMAS
DIDINAMAS

nuo \$100,000 iki \$250,000

Mieli giminės, draugai
ir pažįstami,
šv. Kalėdų
šventės teatneša tyro
džiaugsmo, Naujieji
metai - stiprybės,
sveikatos ir vilties.

Irena Punkrienė
ir sūnūs - Edvardas ir
Ričardas su šeimomis,
Aldona ir sūnus Andrius Oliai, FL

*Sveikiname Jus ir Jūsų
artimuosius
su Šv. Kalėdomis ir
Naujaisiais
2018 metais*

*Tegul niekuomet nepritrūksta Jums džiaugsmo ir
šilumos. Tetampa Jums tvirta atrama išmintingi
draugai ir patikimi partneriai. Meilė telydi Jūsų šeimas,
jaukumas - Jūsų namus, o sėkmė – Jūsų darbą.*

Toronto lietuvių jaunimo ansamblis
“GINTARAS”

*Nuoširdžiausius sveikinimus ir linkėjimus
Šv. Kalėdų ir ateinančių
2018-ųjų metų proga
tautiečiams Kanadoje ir visame pasaulyje siunčia*

TORONTO LIETUVIŲ NAMAI – valdyba, revizijos
komisija, darbuotojai, visos komisijos ir būreliai

Tegul būna pilni Jūsų namai skalsos
ir santarvės, laimės ir
džiaugsmo, meilės ir vilties.

Šv. KALĖDŲ ir
Naujųjų metų proga
VISUS SVEIKINA –
Anapilio sodybos korporacijos valdyba
ir Šv. Jono lietuvių kapinių valdyba

**LINKSMŲ ŠVENTŲ KALĖDŲ IR
LAIMINGŲ NAUJŲJŲ METŲ!**

*O naktie žadėta, o naktie Šventoji!
Tavo atminimas niekada nežus!
Kūdikėli Jėzau, laimink mūs rytojų:
Tegu būna giedras tėviškės dangus!*

LIETUVIŲ SKAUTŲ SĄJUNGA

L.S.S. Tarybos Pirmininkė v.s. fil. Rūta Baltaduonytė-Lemon

Vyriausias Skautininkas ir Brolijos Vadas s. fil. Albertas Kerelis, Jr.	Vyriausio Skautininko Pavadootoja ir Seserijos Vadė s. fil. Daiva Chauhan	A.S.S. Centro Vadijos Pirmininkas v.s. fil. Ričardas Chiapetta

Tomas Trussow:
Interview with Antanas Sileika

Atkelta iš 23-io psl.

The lives of famous people can be laid out in great detail because fans are eager to know everything. But I am not a famous person. I have some life scenes that I think are very funny or very touching, and so they are the ones I serve up in the hope that they find resonance with my readers. Also, I am interested in the zeitgeist of different periods of time, and I continue to find a sort of romance about the past on one hand—a *Happy Days* attitude about back then—and on the other hand a judgmental deploring of the past that supposedly contained only racists, sexists, and hypocrites. The latter is sanctimonious and the greater sin, but the former is cloying and not altogether pleasant either.

-Unsurprisingly, there are several (fantastic) chapters that deal expressly with your Lithuanian heritage, such as folk dancing at a competition on Toronto’s Centre Island and escorting Vytautas Landsbergis to Ottawa to meet then-Prime Minister Brian Mulroney as the Soviet era neared its end. But there are also many chapters that showcase your Canadian identity, such as your country life at your cottage and working as an ESL teacher at Humber College. How, then, do you like to characterize your writing? As Lithuanian, as Canadian, or a mixture of both? And what advice can you give to future English-speaking Lithuanian writers from the States, Canada, and elsewhere who wish to incorporate their cultural heritage in their work?

-I am a Canadian writer of Lithuanian heritage by virtue of the place where I have spent most of my life. Any writer can be measured in this way unless it is a writer who left Lithuania and lived abroad a very long time, someone such as Valdas Papievis who has lived in Paris for well over a decade. When it comes to advice to writers with similar life circumstances to mine, I say the first rule is not to be boring. No one needs to hear someone's sad tale. And remember what Oscar Wilde said about sincerity: all bad poetry is sincere. Truth is different from sincerity and harder to find. The writer needs to make the work interesting. Secondly, don't be ignorant. The writing I have seen about Lithuanians' suffering while simultaneously overlooking the Holocaust is ignorance bordering on the criminal.

Also: show a little interest in other cultures. In particular, learn a bit about Poland and Ukraine, Belarus and Prussia as well as Latvia and Estonia. Do not rely on what your mother and father and grandparents told you as if they spoke gospel truth. Do a little research. Sometimes your relatives saw things through a particular prism and sometimes they lied either actively or by omission. But don't lie down and cry like a guilty baby for the crimes that your people committed. A long mea culpa is dull and lacks self-respect if taken beyond a certain point. Acknowledge the crimes, but acknowledge the difficulty of life in that part of the world and in other parts as well. Don't make propaganda—make art in some fashion, and if art is too "high" a term to use, unveil a bit of the mystery of existence in the particular form that you have seen it or lived it, or heard from others who have done that.

-Finally, now that your memoir has finally been published, what are you undertaking for your next project—and do you have an idea of approximately when we will be seeing it on store bookshelves?

-I have completed and sold a novel called *Provisionally Yours* that should be out next year or the year after, inspired by my reading of the life of Jonas Budrys, the chief of Lithuanian counterintelligence from 1921-1923. He was Lithuania's James Bond, a secret agent in mythical Ruritania, but with stakes much higher than the comic opera setting implies. As well, I have been working for years now on a biography, more like a novel, based on the life of Kostas Kubilinskas, the Lithuanian celebrated children's author who died in 1961. He was as popular as Dr. Seuss in the USA, and he still is (kind of). In order to be permitted to publish, he infiltrated the anti-Soviet partisans and shot one in the head and betrayed another four to death. He then went on to write rhyming couplets. What a grotesque story, and what rich material for the human tragi-comedy. That comes next, as well as an essay that might turn into another nonfiction book called *Barbers I Have Known*.

*Džiugių šv. Kalėdų ir
laimingų bei geros
nuotaikos pilnų
Naujųjų metų linki
visiems lietuviams bei
parapijiečiams*

**LIETUVOS KANKINIŲ PARAPIJOS CHORAS
ir vadovė Vilija Špakauskienė**

SVEIKINAME

visus lietuvius
su šv. Kalėdomis
ir Naujaisiais
metais

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

PARAMA

Tinklapis: www.parama.ca

Mielieji,

Artėja didžiosios metų šventės – Kalėdos. Tai laikas, kai užbaigiame pradėtus darbus, apmąstome pasiektus laimėjimus, su viltimi žvelgiame į ateitį.

Lietuvių Fondas, šiemet švenčiantis savo 55-metį, džiaugiasi, kad, padedant LF nariams ir aukotojams, gali dosniai prisidėti prie lietuviškos veiklos puoselėjimo. Nuoširdžiai dėkojame visiems už aukas, dosnumą ir nuoširdų darbą.

Tegul ateinantys 2018-ieji – Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmečio metai – bus naujų galimybių, nuoširdaus, glaudaus bendradarbiavimo metai.

Ramių ir jaukių šv. Kalėdų Jums ir Jūsų šeimoms.

Artėjančių Naujųjų metų proga linkime visiems geros sveikatos ir puikios nuotaikos!

**Su šv. Kalėdomis ir ateinančiais
Naujaisiais metais!**

LIETUVIŲ FONDO VADOVYBĖ

AUKOJO TĖVIŠKĖS ŽIBURIAMS

\$165 – S.V. Vaštoka; \$132 – kun. P. Mališka; \$125 – S. Šimoliūnas; \$115 – V. Drešeris; po \$100 – G. Stonkus, dr. G. Skrinskas, A. Stongvila-Kaye, H. Butkevičius, Toronto Lietuvių Namai; \$95 – T. Povilauskas; \$85 – O. Vindašius; \$75 – A. Markevičius; po \$70 – V. Šipelis, E. Blyskis; \$65 – A.S. Medelis; po \$50 – J. Sirusaitė-Motivans, R. Danielius, V. Platt, A.N. Simonavičius, D. Šablinskas, I. Bulka, S.D. Valadka; po \$45 – J. Krištolaitis, R. Pleinys; \$35 – E. Vyšniauskas; po \$30 – L. Laffitte, S. Skučienė; \$25 – P. Sukauskas; po \$20 – R. Vana-gas, K. Kliorys, V.A. Remesat, K.W. Gentemann, K. Stankus; po \$15 – G. Procuta, A. Milčius, E. Narbutytė, P.T. Pargauskas, F. Mačiulis, A. Mačiulis.

**Rėmėjo prenumeratą
atsiuntė:** \$200 – M. Rudytė; po \$165 – A. Raulinaitis, A. Stongvila-Kaye; po \$155 – A. Žebertavičius, J. Krištolaitis, E.J. Paunksnis, L. Šipelis, K.A. Žilvytis, M. Jonušaitis; po \$150 – L. Vaitonis, L. Šeškus, V. Norvaiša, M. Kandžiauskas, S. Petrėnas; \$140 – S. Jankauskas; po \$135 – E.T. Grybas, dr. M. Valadka, E. Firavičius, M. Stanevičius; po \$125 – A. Kličius, S. Šimoliūnas, J. Valaitis, K. Stankus, D. Baltutis,

A. Markevičius; po \$110 – G. Montvilienė, Č.B. Joniai; po \$105 – R. Vaičaitis, A. Jurcevičius, A. Mankus, R. Pleinys, I. Jakimavičiūtė, A.I. Savickas, G. Laurinaitytė, prel. E. Putrimas, V.A. Remesat, A. Sudeikis, Tėvai pranciškonai Toronte, O. Skėrius, kun. V. Staškevičius, A. Baubinienė, G. Stonkus, V. Beniušis, A. Karka, A. Žilinskas, V. Gulbinas, K. Raudys, dr. J. Mališka, dr. R. Saplys, A.N. Simonavičius, E. Kudžma, dr. G. Skrinskas, L.

Sawitz, J. Duda, J. Zenkevičius, Lietuvos ambasada Kanadoje, Z. Bersėnas-Cers, D.N. Baltrukonis, L. Giriūnas, A.R. Bražukas, M. Zubrickienė, L. Jonuška, I. Paškauskas, I. Turczyn, I. Tarvydas, A. Dziemionas, D. Simanavičius, V. Gaputis, A. Ledas.

Nuoširdus ačiū už paramą lietuviškai spaudai. Dėkojame rėmėjo prenumeratoriams ir visiems, kurie siųsdami reguliarią prenumeratą prideda ir auką.

ROYAL LEPAGE

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti.

Lina Kuliavas

Toronto, ON

416-762-8255, 416-616-1600 (cell)

email: lina@kuliavas.com

website: www.LinaKuliavas.com

Naujiems indėliams siūlome
1.75%*

*Tik naujo indėlio savininkas gauna papildomai 0.25%. Pasiūlymas galioja ribotą laiką. Nuošimčiai gali keistis be įspėjimo.

TAUPOMOJI SĄSKAITA	INVESTICINĖ SĄSKAITA
RRSP ir RRIF PENSIJŲ FONDAI RESP (Mokslų taupomoji sąskaita) TFSA (Neapmokestinama taupomoji sąskaita)	GIC INDĖLIAI (Pelno padalinimas netaikomas)
Kasdieninių kintamųjų palūkanų 1.50% 1 metų 1.70% 2 metų 1.85% 3 metų 2.00% 4 metų 2.10% 5 metų 2.25%	1 metų 1.70% 2 metų 1.85% 3 metų 2.00% 4 metų 2.10% 5 metų 2.25% 1 metų iškeičiamas 1.40% 1 metų JAV dolerių 0.60%
1.5% Kasdieninių palūkanų taupomoji sąskaita	2.40% 1 metų GIC Naujiems indėliams
PASKOLŲ NUOŠIMČIAI NEKILNOJAMO TURTO PASKOLOS Atviras, kintamųjų palūkanų 3.65% 5 metų uždarytas, kintamųjų palūkanų 3.15% 1 metų pastovių palūkanų, atviras 3.14% 1 metų 2.99% 2 metų 3.04% 3 metų 3.14% 4 metų 3.29% 5 metų 3.44%	RIBOTAS KREDITAS SU NEKILNOJAMO TURTO UŽSTATU 3.85% ir aukščiau
Komercinės kredito paskolos suteikiamos pagal pareikalavimą	 PARAMA www.parama.ca

Visi pateikti nuošimčiai gali būti keičiami be įspėjimo

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS PARAMA
 Palankūs nuošimčiai. Malonus ir sąžiningas asmeninis patarnavimas.
 2975 Bloor W | 416-207-9239 | Pirm-treč 9-3.30 | Ketv-penk 9-8 | Šešt 9-1
 1573 Bloor W | 416-532-1149 | Pirm-treč 9-3.30 | Ketv 9-6 | Penk 9-3.30 | Šešt uždaryta

affiliated

TEIRAUKITĖS PAS MUS!

RIČARDAS ir RIMA DREŠERIAI
Affiliated Insurance Management Inc.

- visos draudimo paslaugos – namų, automobilio, komercinės, gyvybės
- konkurencinės kainos – pritaikysime planą Jūsų reikmėms
- dėmesingas patarnavimas, lietuviškai arba angliškai

905-845-4201 • 1-888-384-4444

www.affiliatedinsurance.ca • rickd@affiliatedinsurance.ca
 344 Lakeshore Road E., Suite A, Oakville, ON L6J 1J6

PACE LAW FIRM
 THE LEGAL EXPERTS

ADVOKATAS

Algis S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.

- Ieškiniai dėl žalos, atsirandančios ryšium su kūno sužalojimu
- Imigracija į Kanadą
- Testamentai ir įgaliojimai
- Palikimų administravimas
- Nekilnojamo turto sandoriai
- Konsultacijos Lietuvos respublikos įstatymų kalusimais

NAUJAS 300 The East Mall, 5th Floor, Toronto, ON M9B 6B7
ADRESAS Tel. 416 236-3060 • Fax 416 236-1809

Tinklapis www.pacelawfirm.com El. paštas alpace@pacelawfirm.com

Mylimai sesutei

A†A Janinai RALIENEI

mirus Lietuvoje, nuoširdžiai užjaučiame Siginą Katkauskaitę.
Telydi tave paguoda ir dvasios stiprybė šią sunkią netekties valandą.
Jei dar įmanoma tave paguosti, žinok, kad mūsų širdys gedi su tavim.

Liūdintys draugai

A†A

Stefanijai MAŠALAITAI-GAMPP

iškeliavus į amžinybę, nuoširdžią užuojautą reiškiamo broliui Vytautui Mašalui ir velionės dukrai Irutei Olenik bei jos šeimai.

„Dainos“ choro nariai

MIRTIES PRANEŠIMAS

A†A Stefanija GRYBAUSKAITĖ-EGAN

mirė Kaune š.m. lapkričio 11 d. Gruodžio 18 d. jai būtų suėję 105-eri metai. Užgeso šios nuostabios moters ilgas, turiningas ir gražus gyvenimas, kuriame būta ir skaudžių netekčių. Ji pergyveno savo dukters Nijolės (gimusi 1937) tragišką mirtį 1943 metais. Stefanijos pirmasis vyras, Lietuvos karininkas Izidorius Andriūnas, sukilimo prieš sovietus 1941 m. dalyvis, buvo okupantų suimtas, ištremtas ir nužudytas.

Po karo Stefanija nemažai dešimtmečių gyveno Kanadoje, Toronte. Į Lietuvą sugrįžo 1997 metais, gyveno Kaune. Stefanija 2014 metais buvo apdovanota Žūvančiųjų gelbėjimo kryžiaus ordinu; ji buvo pripažinta laisvės kovų dalyve.

Liūdi Grybauskų šeima ir visi ją mylėję artimieji

Waterside
DENTAL

9th Line
DENTAL

Dr. Gintarė Sungailienė

(905) 271 7171

1252 Hurontario St.
Mississauga, L5G 3H3
www.watersidedental.ca

(905) 785 3900

3945 Doug Leavens Blvd.
Mississauga, L5N 0A5
www.9thlinedental.ca

SMITH MONUMENT CO. LTD

(nuo 1919 metų)

- ▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
- ▲ Puošiame lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
- ▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
- ▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.

Skambinti tel. (416) 769-0674

Adresas: 349 Weston Road
(tarp Eglinton ir St. Clair)
Toronto, Ontario M6N 3P7

Turner & Porter
LAIDOTUVIŲ NAMAI

**TORONTE, ETOBICOKE
ir MISSISSAUGOJE**

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkojame Prisikėlimo kredito kooperatyvo valdybai už \$2,500 auką Anapilio sodybai.

Anapilio korporacijos valdyba

**TORONTO LIETUVIŲ PENSININKŲ
KLUBO VALDYBA**

ruošia KŪČIAS
penktadienį, gruodžio 22 d., 6 v.v.

III-čio aukšto salėje

Vaišės ruošia p.Virginija Ragelienė.
Kalėdinę programą atliks „Volungės“ moterų ansamblis.

Bilieto kaina \$30 asmeniui

**Bilietus prašome įsigyti iki GRUODŽIO 19 d.,
skambinant Daivai tel. 416-908-1782
ar Virginijai 647-867-5564**

MARGUTIS PARCELS

48 Hamptonbrook Dr., Toronto, ON, M9P 1A1

PARCELS TO LITHUANIA

For FREE pick up in your area call VIKTOR at
Tel. (416) 233-4601

For pick up in Wasaga call PETRAS at

Tel. (905) 383-1650

OR EMAIL to: pysanka.inc@gmail.com

RE/MAX
four seasons realty limited, brokerage
Independently Owned and Operated

Angie SALVAITIS
BROKER

DIRECT/TEXT: 705.446.6428
www.homesgeorgianbay.com

Sutton

Sutton West Realty Inc.
300-5415 Dundas St. W
Toronto, ON M9B 1B5

LINA TAYLOR
Sales Representative

*Jei galvojate pirkti ar parduoti
namą ar butą, skambinkite ir
aš mielai jums padėsiu*

Tel. 416-574-4717 (nešiojamas)
416-236-6000 (įstaigos)

Lina-Taylor@hotmail.com
www.suttonwestrealty.com

MARLATT FUNERAL HOMES

**Marlatt laidotuvių namai jau daug metų
teikia aukštos kokybės paslaugas
erdviose patalpose**

*Mes jaučiamės naudingi galėdami ir
toliau teikti paslaugas*

HAMILTONO LIETUVIŲ BENDRUOMENEI

**615 Main Street East
Hamilton 528-6303**

**195 King Street West
Dundas 627-7452**

ANAPILIO parapijos žinios

• Iškilmingai užbaigę palaimintojo kankinio arkivysk. T. Matulionio metus, parapijoje pradedame švęsti Trakų Dievo Motinos Lietuvos Globėjos metus ir Lietuvos Valstybės atkūrimo šimtmetį.

• Šeimos ir jaunimas, besiruošiantis sakramentams, visus kviečia daryti gerus darbus ir prasmingai pasitikti artėjantį mažutėlių globėjo Jėzaus Gimtadienį. Stokojančiųjų stalui padovanokime ilgai negendančio maisto, kuris bus perduotas per "Mississauga Food Bank". Savo dovanas atneškite į parapijos salę sekmadieniais ir ketvirtadieniais, iki gruodžio 17.

• Dėkojame už padovanotą mūsų parapijai palaimintojo arkiv. T. Matulionio relikviją iš Lietuvos atvykusiam Kaišiadorių vyskupui dr. Jonui Ivanauskui, su kuriuo gruodžio 1-3 savaitgaliais meldėmės ir bendravome užbaigdami palaimintojo kankinio arkiv. T. Matulionio metus ir adventiniu susikaupimu pradėjome ruošti Kristaus Gimtadienio šventei.

• Kūčių paplotėlių galite įsigyti sekmadieniais po Mišių parapijos salėje.

• Wasaga Beach miesto apylinkės Kanados lietuvių bendruomenė rengia bendras Kūčias gruodžio 16, šeštadienį, 3 v.p.p., Gerojo Ganytojo misijos kavinėje, tuoj po 2 val. Mišių. Kaina vienam asmeniui \$15, vietų skaičius ribotas. Bilietus galite užsisakyti pas Rūtą tel. (705) 429-0790. Gerojo Ganytojo misijoje sekmadieninės Mišios mokslo metų laiku (nuo rudens iki pavasario) švenčiamos kiekvieną šeštadienį 2 v.p.p.

• Drauge su Lietuvos Nepriklausomybės 100-mečiu 2018 metais švęsime Anapilio sodybos ir Lietuvos kankinių šventovės steigėjo bei statytojo kun. Petro Ažubalio 100-metį, Šv. Jono lietuvių parapijos 90-metį ir Lietuvos kankinių šventovės palaiminimo 40-metį. Šias iškilias sukaktis pažymėsime parodomis. Kanados lietuvių muziejus-archyvas prašo atsiminimų, nuotraukų, istorinių daiktų, kuriuos galite paskolinti arba padovanoti šioms parodomis adresu: Lithuanian Museum Archives of Canada, 2185 Stavebank Rd., Mississauga, ON L5C 1T3; e-paštu: klma@primus.ca; tel. (905) 361-0434, arba sekmadieniais po Mišių atneškite į zakristiją Lietuvos kankinių šventovėje Anapilyje.

• Lietuvos kankinių šventovėje (Anapilyje) gruodžio 17, sekmadienį, Mišios 10 v.r. už a.a. Stasį ir Eugeniją Čepus. Gruodžio 24, sekmadienį, Mišios 10 v.r. už a.a. Balį Savicką. Gruodžio 24, sekmadienį, Kalėdų nakties (Piemenėlių) Mišios 10 v.v. už Lietuvos kankinių parapiją ir apylinkės lietuvių. Gruodžio 25, pirmadienį, Kalėdų dienos Mišios 10 v.r. už a.a. kun. P. Ažubalį. Gruodžio 31, sekmadienį, Mišios 10 v.r. už a.a. Augustą ir Eugeniją Underius.

TORONTO

PRISIKĖLIMO parapijos žinios

• Raštinės darbo laikas švenčių metu: gruodžio 22 d. atidaryta nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; gruodžio 25-26 d.d. uždaryta; gruodžio 29 d. atidaryta nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p. 2018 m. sausio 1 d. uždaryta.

• Gruodžio 15 d. stovyklos "Kretinga" adventinis susikaupimas; gruodžio 24 d. Kūčios: 9.30 v.v. kalėdinės giesmės su procesija, 10 v.v. Bernelių Mišios; Gruodžio 25 d. Kalėdos; 2018 m. sausio 1 d. Naujieji metai.

• "Kretingos" stovykla angliškai kalbantiesiems 2018 m. liepos 8-21 d.d., lietuviškai kalbantiesiems liepos 22 – rugpjūčio 4 d.d.

• Sveikiname Joną Garšvą ir Jack Alexander Sharpe, praeitą savaitgalį įžengusius per Krikšto sakramentą į mūsų, krikščionių, bendruomenę. Džiaugiamės kartu su Jumis ir Jūsų šeimomis ir prašome Dievo, kad laimintų kiekvieną Jūsų gyvenimo žingsnį.

• Mirties pranešimai: a.a.Milda Enskaitytė-Trumpickienė, 76 m., paliko sūnų Petrą, dukrą Loretą (Wally), vaikaičius Aliciją ir Andrių, brolius Praną (Dana) ir Joną (Gražina) su šeimomis; a.a.Antanas Laurin-Laurinavičius, 75 m., paliko seserį Gajutę ir brolių Danielių (Lilė) su šeimomis. Amžiną atilsį duok mirusiems, Viešpatie.

• Gruodžio 17, sekmadienį, Mišios 9 v.r. už a.a.Oną Kirvaitienę; 11 v.r. už gyvus ir mirusius parapijiečius; už a.a.Viliją Jazdauskienę, gyvus ir mirusius draugus; už a.a.Vaclovą Anskį; už a.a.Eugeniją ir Napalį Juknevičius; už a.a.Albiną ir Petrą Styrą; už a.a.Louis Pogorski; padėkos intencija; už parapijoje dirbančius kunigus; už a.a.Algį Žemaitį; už a.a.Anicetą ir Eleną Prialgauskus.

• Gruodžio 24, sekmadienį, Mišios 9 v.r. už a.a.Nataliją Mickevičius-Merkelis; 11 v.r. už gyvus ir mirusius parapijiečius; už Dirmantų, Nevulį ir Groen in't Woud šeimos gyvus ir mirusius narius; už a.a.Liudą Matuką; už a.a.Veroniką, Benediktą, Antaną ir Vytautą Navickus; už Jūdvyčių, Vydmantų ir Dačkų šeimos gyvus

2018 m. sausio 1, pirmadienį, Mišios 10 v.r. už Lietuvos kankinių parapiją ir apylinkės lietuvių.

• Gerojo Ganytojo šventovėje (Vasagoje) gruodžio 16, šeštadienį, Mišios 2 v.p.p. už a.a. Sigitą Zubricką. Gruodžio 23, šeštadienį, Mišios 2 v.p.p. už a.a. Mathieu Sabourin. Gruodžio 25, pirmadienį, Kalėdų dienos Mišios 2 v.p.p. už a.a. kun. P. Ažubalį. Gruodžio 30, šeštadienį, Mišios 2 v.p.p. už a.a. Mildą Enskaitytę-Trumpickienę. 2018 m. sausio 1, pirmadienį, Mišios 2 v.p.p. už Gerojo Ganytojo misiją ir apylinkės lietuvių.

• Gruodžio 11, pirmadienį, iš Lietuvos kankinių šventovės Šv. Jono lietuvių kapinėse palaidotas a.a. Vladas Kazlauskas, 97 m. amžiaus. Drauge su dukra Dana ir jos šeima jį lydime malda.

IŠGANYTOJO parapijos žinios

• Šį sekmadienį, gruodžio 17, pamaldų nebus.

• Penktadienį, gruodžio 15, 7.30 v.v., tradicinis paskutinis kalėdinis tarybos posėdis Žilinskių namuose, Mississaugoje.

• Kitos pamaldos vyks Kūčių vakare, 5 v.p.p. Tai bus **paskutinės** Išganytojo parapijos pamaldos Toronte.

SKAITYTOJŲ DĖMESIUI

Pirmasis *Tėviškės žiburių* numeris ateinančiais metais išeis 2018 metų sausio 3, trečiadienį. Primename, kad *Tėviškės žiburių* laikraštis leidžiamas kas antra savaitė. Norintys gauti spalvotą, gaunamą išleidimo dieną laikraštį (jo turinys ir kaina ta pati) prašome pranešti redakcijai savo el. pašto adresu. **TŽ redakcija**

ir mirusius narius; už a.a.Algį Žemaitį; už a.a.Anicetą ir Eleną Prialgauskus.

• Kūčių vakarą, 10 v.v., Bernelių Mišios už parapiją ir jos gyvus ir mirusius narius, geradarius, už Mažesniųjų Brolių ordino Lietuvos Šv.Kazimiero provinciją; už lietuvių išeivijoje.

• Gruodžio 25 d. Kalėdų Mišios 9 v.r. padėkos intencija; 11 v.r. už gyvus ir mirusius parapijiečius; už a.a.Leokadiją ir Vladą Nakrošius; už a.a.Vytautą Tamulaitį, jaun.; padėka kun. šventimų progai – už a.a.Tėv.E.Jurgutį, OFM. ir a.a.Tėv.P.Šarpnicką, OFM.; už a.a.Eleną Kulnienę, mirusią Sibire (64 m.); specialia intencija; už a.a.Juožą Dzimirską; už a.a.Antaną Pacaitį; už a.a.Algį Žemaitį; už a.a.Anicetą ir Eleną Prialgauskus.

• Gruodžio 31, sekmadienį, Mišios 9v.r. už a.a.Rimą Strimaitį; 11v.r. už gyvus ir mirusius parapijiečius; už a.a.Kazimierą Grigaravičių; už a.a.Inocentą ir Rimantą Jurcevičius; specialia intencija; už a.a.Algį Žemaitį; už a.a.Anicetą ir Eleną Prialgauskus.

• Sausio 1, pirmadienį, Naujųjų metų dieną, Mišios 9 v.r. padėkos intencija; 11 v.r. už gyvus ir mirusius parapijiečius; specialia intencija; už a.a.Birutę ir Joną Danačius; už a.a.Algį Žemaitį; už a.a.Anicetą ir Eleną Prialgauskus.

REIKALINGI turintys darbo patirtį ir teisę dirbti (turintys SIN) dažytojai. Dirbama pagal atskiras užduotis. Būtina turėti automobilį, darbo įrankius. Skambinti darbo dienomis (pirm.-penkt.), telefonu 905-814-8629 7 v.r- 5 v.p.p.

KELIONIŲ DRAUDIMĄ parūpinu keliaujantiems į užsienį ir atvykstantiems į Kanadą. Skambinti Mariui Rusinui tel. 416-588-2808 x 26 dienos metu.

MONTREAL

MONTREALIO KALĖDŲ RADIO PROGRAMA
gruodžio 25, pirmadienį, 6-7 v.v. per CFMB radiją, 1280 AM arba per internetą.

AUŠROS VARTŲ PARAPIJA

Dėkojame Janai Sirusaitei-Motivans, kuri, atvykusi iš JAV aplankyti savo sūnaus, padėjo tvarkyti mūsų dokumentus. Dievas telaimina ją ir jos šeimą. Taip pat sveikiname mūsų parapijiečių Alfredą Piešiną, kuris sulaukė 89 m. amžiaus. linkime jam sveikatos ir ilgiausių metų.

Gruodžio 17, sekmadienį, 11 v.r., mūsų salėje Petras Paulauskas ir Aušra Geralavičiūtė kviečia visus į Kalėdų mugę, kurioje bus pardavinėjami rankdarbiai ir kitos prekės. Kalėdų eglutės šventė vaikams – 12 v.d., cepelinų pietūs (kaina \$20) – 1 v.p.p. Norintieji parduoti savo prekes mugėje turi užsiregistruoti, skambinant Petru tel. 514-808-0873. Paremkime mūsų jaunimą ir dalyvaukime visi.

KLK moterų draugijos skyrius gruodžio 10 d.paminėjo savo metinę šventę. Buvo Mišios už gyvas ir mirusias draugijos nares.Po to vaišinomės kava salėje. Taip pat „Rūtos“ klubas kviečia savo narius dalyvauti kalėdiniame pobūvyje gruodžio 13, trečiadienį, 12 v.d., įėjimo auka \$5. Bingo žaidimo tą dieną nebus. **Inf.**

ŠV. KAZIMIERO PARAPIJA

Gruodžio 3, sekmadienį, Šv. Onos draugija suruošė kalėdinius pietus po Mišių parapijos salėje. Salė buvo papuošta mažomis Kalėdų eglutėmis ant kiekvieno stalo, puansetijomis ant scenos, net ir Kalėdų senelio statulėlėmis. Pirmininkė Linda Visockytė-Poole pasveikino visus, padėjo klebonui Pauliui Mališkai už Mišias ir padėjo Ken Porter bei Carol Grigelienei už jų pagalbą. Pirmininkė pristatė Šv. Onos draugijos komitetą: sekretorė Mary Ženaitienė, išdininkės padėjėja Angela Šlekienė, išdininkė Lucy Mikalajūnienė ir vicepirmininkė Helen Porter. Pirmininkė supažindino su svečiais iš Texas – Lucy's giminėmis: jos sūnumi Donald su žmona Karen Mikalajūnai ir jos dukraitėmis Melissa, Tanya ir Brenda. Gruodžio 3 d. buvo Lucy's gimtadienis, dėl to jos šeima atskrido į Montrealį. Draugija jai įteikė dovaną, visi padainavo *Ilgiausių metų*. Mary Ženaitienė kalbėjo apie sergančias nares ir paminėjo, kad Kalėdų laikotarpiu jos aplankys tas nares, kurios serga ar kurios negali išeiti iš namų. Helen Kurylo-Porter širdingai padėjo *LITUI*, Montrealio lietuvių kredito unijai, už paramą, *Casa Grecque* restoranui už dovanas loterijai ir visiems, kurie prisidėjo rengiant vaišių bufetą ar davė laimikų loterijai. Klebonas P. Mališka pasveikino Šv. Onos draugiją, dėkojo už gražiai papuoštą salę, padėjo tiems, kurie prisidėjo prie šios dienos pietų ir visiems už apsilankymą. Klebonas palaimino stalą ir svečius. Visi skaniai pavalgė visokių patiekalų. Svečiai bandė sėkmę loterijoje.

Šv. Kalėdų Bernelių Mišios bus gruodžio 24, sekmadienį, 9 v.v., o gruodžio 25, pirmadienį, Mišių nebus. Po Bernelių Mišių bus vaišės salėje. Naujųjų Metų Mišios bus gruodžio 31, sekmadienį, 12 val., o sausio 1d. Mišių nebus. Choras giedos per abejas Mišias.

Kalėdų plotkeles-kalėdaičius galima gauti šventovėje; reikia kreiptis į parapijos komiteto narius prieš Mišias ar po Mišių sekmadieniais. Laisva auka.

Šv. Elžbietos draugijos komitetas ruoš kavutę 2018 m. sausio 21, sekmadienį, po Mišių. Narės prašomos atsinešti draugijos knygeles ir užsimokėti metinį narės mokestį. Visi kviečiami. **VL**

LITAS *Montrealio lietuvių kredito unija*

1475, rue De Sève, Montréal (Québec H4E 2A8)

Tel.: (514) 766-5827 FAX: (514) 766-1349

MAIRONIO

mokyklos žinios

• Sveikiname naujas tėvų komiteto pirmininkes Arunę Zigmantienę ir Laurą Ligdą. Linkime joms sėkmės komiteto darbuose.

• Mus aplankė Kaišiadorių vysk. dr. J. Ivanauskas, lydimas Kankinių par. kleb. N. Šmerauskas. Svečias mokiniams rodė trumpą dokumentinį filmą

apie kankinio arkivyskupo Teofiliaus Matulionio gyvenimą. Jis mokyklai padovanojo naujai išleistą knygą apie arkivysk. T. Matulionį.

• Mokyklos Kalėdų eglutės šventė rengiama šeštadienį, gruodžio 16, 10 v.r., Prisikėlimo parapijos salėje.

• Linkime visiems linksmų šv. Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų! Į mokyklą sugrįšime 2018 m. sausio 13 d. **Živilė**

Stovyklai Kretinga - 35

D.Puterienės nuotraukose stovyklavimo ir 35-mečio minėjimo akimirkos

Aplink Europą - per 2 mėnesius

Andrius Trussow, Brock (St. Catharines) universiteto studentas, būsimasis buhalteris, ir jo draugas Linas Repečka praėjusią vasarą du mėnesius praleido kelionėje po Europą. Jie nuvažiavo automobiliu 15,000 km per 25 valstybes, aplankydami 20 valstybių, tarp jų ir Lietuvą, parsiveždami daugybę įspūdžių, spalvingų nuotraukų su Europos miestų ir gamtos vaizdais, kuriomis pasidalijo su *Tėviškės žiburių* skaitytojais.

Kanados Lietuvių jaunimo sąjungos 2017 m. veikla

